Opłata pocztowa uiszczona ry zaitem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראָשען

הײַנט 8 זײַטען

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 59 (1052)	Łódź, 10 Czwartek Marca 1927	פינפטער יאָהרגאַנג	לאָדז, דאָנערשטאָג ו' אדר ב' תרפ"ז.	Nr. 59 (1052)

אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

טעקסטיל-שטרייק פערשטאַרקט זיך.

די ארבייטער פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" האבען אויך פערשטרייקט. — ס'האבען זיך שוין אָפּגעשטעלט אַלע קלענערע פאבריקען. — אויך זגיערזש שטרייקט שוין. — קאָנפערענץ צווישען די ארבייטס-אינספעקטאָרען און ארבייטער-פאַרשטעהער.

ארבייטער וואַרפען אַפּ אַנ'ארביטראַזש.

(–) אין משך פון נעכטיגען טאָג האָט זיך די שטרייק-לאַגע געענדערט אויף אַזוי פיל, אַז צום שטרייק זענען צוגע-שטאַנען נאָך אַ רייה קלענערע און גרע-סערע פאַבריקען, וועלכע האָבען נאָך אינ'ם ערשטען שטרייק-טאָג געארביים, האָבען שוין נעכטען געשטרייקט.

די „ווידזעווער - מאַנופאַקטור" שטרייקט.

ברייט איז נעכטען קאָמענטירט גע-וואָרען דער פאַקט, וואָס דעם שטרייק-קאָמיטעט איז געלונגען אָפּצושטעלען אָסקאַר קאָהן'ס פאַבריק, די „ווידזע-ווער מאַנופאַקטור".

די דאָזיגע גרויסע פאַבריק, וועלכע בעשעפטיגט איבער 6000 אַרבייטער, איז שטענדיג, ביי אַלע שטרייקען, גע-ווען אַ האַרטער ביין אייגצובייסען.

נעכטען איז עס צוגעגאַנגען אויף אַזאַ אופן: די דעפּוטאַטען: צערבע, שטשער-קאָווסקי און וואַשקיעוויטש זענען אַוועק אין „ווידזעווער מאַנופאַקטור" פאַבריק און דאָרט אימפּראָוויזירט אַ מיטינג פון די אַרבייטער און זיי גערופען זיך צו סאָלידאַריזירען מיט די אַרבייטער פון די איבריגע פאַבריקען און צוטרעטען צום שטרייק.

נאָך דעם מיטינג איז אַ טייל אַרביי-טער באַלד אַוועק פון דער אַרבייט.

ווי נאָר די אַרבייטער פון דער ווע-בעריי און שפּינעריי האָבען געוואָרפען די אַ'בייט, איז איינער פון די פאַב-ריקס-דירעקטאָרען אַליין אַוועק אין דער גאַרן-אָפּטיילונג און געהייסען די אַר-בייטער פערלאָזען די אַרבייט, מחמת אויך די איבריגע אַרבייטער שטרייקען.

נאָך מעהר וויכטיג פאַר דער שטרייק-אַקציע איז טאַקע די גאַרן אָפּטיילונג פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור", וועלכע געהערט צו אַנ'ענגלישען קאָנ-סאָרציום.

אַ המון אַרבייטער פאַר דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור".

ווען די דעלעגאַציע פון שטרייק-קאָמיטעט מיט די דעפּוטאַטען צערבע, שטשערקאָווסקי און וואַשקיעוויטש בראש זענען אַוועק אין דער „ווידזעווער מאַ-נופאַקטור" און אַזוי שנעל נישט צוריק געקומען, האָט אַ המון אַרבייטער, וואָס האָט זיך געפונען אין די פּאַראיינען, זיך געלאָזט קיין ווידזעוו, כדי צו העל-פען דער דעלעגאַציע ווירקען, אַז אויך דאָרט, אין יענער „פעסטונג" זאָל אויס-ברעכען דער שטרייק.

ווען דער המון אַרבייטער איז אָנגע-קומען צו דער פאַבריק, האָט נאָך די דעלעגאַציע געוואַרט אויף דער גאַס, ווייל מ'האָט זיי נישט אַריינגעלאָזט.

דער המון האָט דאַן אויפגעבראָכען דאָס טויער און דורכ'ן קאָרידאָר פון פייערלעשער זיך אַריינגעריסען אין פאַבריקס הויף.

ווען די אַרבייטער האָבען דערזעהן דעם המון אויפ'ן הויף, האָבען זיי באַלד געוואָרפען די אַרבייט.

ערשט דאַן האָבען די דעפּוטאַטען אָפּגעהאַלטען דעם מיטינג און — די „פעסטונג" איז איינגענומען געוואָרען.

ווי די אַרבייטער-דעפּוטאַטען גיבען איבער, האָבען זיי ביי די מאַשינען אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" גע-טראָפען אַרבייטען קינדער פון 12 ביז 14 יאָהר. וועגען דעם וועלען די דע-פּוטאַטען מיטטיילען דעם פּיים און דער רעגירונג.

אין די אַנדערע פאַבריקען.

אויך אין די איבריגע פאַבריקען, ווי: שייבלער און גראָהמאַן, גייער, שטיי-נערט, בוהלע און אין די קלענערע, וועלכע האָבען נאָך אין ערשטען שטרייק-טאָג נישט אינגאַנצען געשטרייקט, ווייל קלענערע גרופּען ענדעקישע אַרבייטער זענען געבליבען ביי די מאַשינען—אויך אין די פאַבריקען האָט זיך איינגעגע-בען פולשטענדיג אָפּצושטעלען די אַרבייט.

לויט ווי דער שטרייק-קאָמיטעט אינ-פאָרמירט, זענען שוין נעכטען אין לאָדז געווען

ארומגענומען דורכ'ן שטרייק 99 פראָצ. פון דער לאָדזער אינדוסטריע

דער ערשטער שטרייק-אינצידענט.

(ס) נעהערנעכטען פאַרנאַכט איז אַ גרופּע אַרבייטער מיט די מיטגלידער פון שטרייק-קאָמיטעט און עטליכע פאַר-שטעהער פון פעראיין „פראַצאַ" אַוועק אין דער פאַבריק פון פראַנציש'עק ראַ-מיש. דער פאַבריקס-פּאָרטיער האָט די אָנגעקומענע נישט אַריינגעלאָזט. די אויפגערעגטע אַרבייטער האָבען זיך מיט כח אַריינגעריסען אינווייניג און פּראָגאַ-ניזירט אויפ'ן פאַבריקס הויף אַ מיטינג.

נאָכ'ן מיטינג האָבען די אַרבייטער פון ראַמיש'ס פאַבריק פערלאָזט דעם פאַבריקס-בנין און צוגעשטאַנען צום שטרייק.

אַלע ביורא-אַנגעשטעלטע שטרייקען שוין.

נעכטען אינדערפריה זענען שוין צו-געטרעטען צום שטרייק אַלע ביורא אַנגעשטעלטע פון די פאַבריקען. די שטרייק-קאָמיסיע האָט אַרויסגעשיקט צו די פאַבריקס אַנשטאַלטען דעלעגאַציעס, וועלכע האָבען געהאַט די אויפגאַבע אויפצוקלערען די ביורא-אַנגעשטעלטע און ווירקען, אַז זיי זאָלען וואַרפען די אַרבייט.

ביי די יודישע שערער-אַרבייטער.

די שערער-אַרבייטער נעהמען אַנ-אַקטיווען אַנטייל אין איצטיגען שטרייק. אַזוי איז נעכטען פאָרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג פון די יודישע שערער, וועלכע האָבען בעשלאָסען צו פער-שטרייקען.

עס איז אויך געוועהלט-געוואָרען אַ שערער-שטרייק-קאָמיסיע, וועלכע שטעהט אין פערבינדונג מיט דער הויפּט-שטרייק-קאָמיסיע. די שערער שטרייק קאָמיסיע דיזשורירט יעדען טאָג אין טעקסטיל-פעראיין וואָלטשאַנסקא 70.

די אינדוסטריעלער לייקענען.

די קרייזען, וועלכע שטעהן נאָהענט צום פעראיין פון די גרויס-אינדוסטרי-עלער האָבען נעכטען, אין צווייטען טאָג פון שטרייק, ערקלערט, אַז נישט קי-

קענדיג אויף איינצע מורעות אין דער פּרעסע האָבען זיך קיין שום בעזונדערע פירמעס פון דעם גרויס אינדוסטריעלער-פעראיין נישט געווענדעט מיט קיין פאָרשלאָג וועגען בעזונדערע אונטער-האַנדלונגען מיט די שטרייקענדע אַר-בייטער.

ווי ביז איצט שטעהט אויך איצט דער גרויס - אינדוסטריעלער - פעראיין אויפ'ן שטאַנדפּונקט, נישט נאָכצוגעבען די פאָדערונגען פון 25 פּראָצענט הוספה.

אויב עס געהט אין ליקווידירען דעם שטרייק, וואָלט דער אינדוסטריעלער פערבאַנד גאָרנישט געהאַט געגען דער אינטערווענץ פון דער רעגירונג אין דעם ענין. די פּראָפעסיאָנעלע מעריינען האָבען אָבער נאָך אויף דער מאָנטאָג'-דיגער קאָנפערענץ אָפּגעוואָרפען יעדער אריינמישונג פון דער רעגירונג.

דער גרויס - אינדוסטריעלער-פעראיין איז דערפאַר געצוואונגען צו וואַרטען, ווייל ער קען נישט אַקצעפּטירען קיין שום הוספה.

דער לאָדזער אַרבייטס-אינספעקטאָר

ה' וואַיטקיעוויטש האָט נעכטען ער-קלערט, אַז ער פערפאָלגט ווייטער דעם גאַנג פון שטרייק און ראַפּאָרטירט כסדר וועגען אַלעם דעם אַרבייטס מיניסטער.

לויט די בעקומענע ידיעות, וועט די רעגירונג, פון איהר אייגענער איניציאַ-טיוו דערווייל נישט אונטערנעהמען קיין שום אינטערווענץ, סיידען, דאָס זאָל פאָרלעגען איינע פון די צדדים.

אין די קלאַסען-פעראיינען.

אין די קלאַסען-פעראיינען, וואו עס

איז אייגענטליך דער הויפּט-נערוו פון דער אַקציע, זענען נעכטען פאָרגעקומען אַ רייה זיצונגען פון שטרייק-קאָמיטעט מיט פאָרשטעהער פון דער הויפּט פער-וואַלטונג פון טעקסטיל-אַרבייטער פער-איין.

ס'איז בעריכטעט געוואָרען וועגען דער לאַגע און ס'זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען פּלענער פאַר דער ווייטערדי-גער אַקציע.

לויט ס'גיט איבער דער פיהרער פון

דער קרייז-קאָמיסיע פון די פּראָפעסיאָ-נעלע פעראיינען ה' וואלטשאַק, איז די לאַגע ביז איצט פאַר די אַרבייטער אַ צופרידענשטעלענדע.

נאָכרעם, ווי נעכטען האָבען זיך שוין אָפּגעשטעלט אויך אַלע קלענערע פאַב-ריקען און דער עיקר – די „ווידזעווער מאַנופאַקטור", קען מען אונטערשטרייכען אַ סך-הכל, אַז

אין לאָדז שטרייקען איצט ביז 100,000 אַרבייטער.

אויך זגערזש שטרייקט שוין.

(:) ביז נעכטען אין דערפריה האָבען נאָך אַ טייל זגיערזשער פאַבריקען גע-אַרבייט.

נעכטען אין דערפריה איז אַ דעלע-גאַציע פון שטרייק-קאָמיטעט מיט'ן דעפּ. וואַשקיעוויטש בראש אַרויסגעפאָהרען קיין זגיערזש און אָפּגעהאַלטען אייניגע מיטינגען אין די פאַבריקען. ס'איז זיי אויך נישט לייכט אָנגעקומען צוצוקו-

מען צו די פאַבריקען.

ענדליך זענען די אַרבייטער פון די פאַבריקען פון פאָזעלט, זאַכערט, לאָ-רענץ און באָרסט צוגעשטאַנען צום שטרייק. אַזוי-אַרום שטרייקען שוין אין זגיערזש אַלע פאַבריקען, וועלכע זענען נאָך דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" אויך געווען שווערע „פעסטונגען" איינ-צונעהמען.

אַרבייטס-אינספעקטאָר'ען קאָנפע-רירט מיט די אַרבייטער-פאַרשטעהער.

(:) נעכטען 8 אין אָווענד איז אין אַרבייטס - אינספעקטאָראַט פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די אַרבייטס-אינספעק-טאָרען וויזשיקאָווסקי און וואַיטקעוויטש מיט די פאַרשטעהער פון די טעקסטיל אַרבייטער, האַנדעלס אַנגעשטעלטע און פאַבריקס-מייסטער. די קאָנפערענץ איז גערופען געוואָרען לויט דער אייגענער איניציאַטיוו פון אַרבייטס-אינספעקטאָר און אויף איהר זענען אַנוועזענד געווען דעפּוטאַט שטשערקאָווסקי און צערבע.

דער אינספעקטאָר וואַיטקעוויטש האָט ערקלעהרט, אַז די לאַגע אין איצטיגען שטרייק איז מעהר דראָהענד ווי שטענ-דיג, ווייל עס שטרייקען כמעט אַלע לאָדזער טעקסטיל-אַרבייטער.

דער אינספעקטאָר האָט זיך דערי-בער געוואָלט אינפאָרמירען, צי ס'וואָלט נישט גלייך געווען, אַז קיין לאָדז זאָל קומען אַ פאַרשטעהער פון אַרבייטס מיניסטעריום, כדי צו אינטערווענירען.

דאָס קומען פון אַזאַ פאַרשטעהער וועט נאָר דעמאָלס האָבען אַ פעולה, ווען די אַרבייטער וועלען געהן אויף הנחות.

אויף אַ פראַגע פון ה' קאָזשימיער-טשאַק צי די קאָנפערענץ איז נישט אינספּירירט פון געוויסע פערזאָנען, האָט דער אַרבייטס-אינספעקטאָר ערקלערט, אַז נישט.

די אַרבייטער-פאָרשטעהער האָבען ערקלערט, אַז אויב די רעגירונג וויל זיך אונטערנעהמען צו פערמיטלען אינם סכסוך, זענען זיי מסכים, אָבער די אינ-טערווענץ דאַרף זיך אויסדריקען אין דעם צו צווינגען די אינדוסטריעלער נאָכ-צוגעבען די גערעכטע פאָדערונגען פון די אַרבייטער. אויב אָבער דאָס מיני-סטעריום וויל פאָרלעגען אַנ'אַרביטראַזש אָדער שידס-געריכט וועלען די אַרביי-טער דערויף נישט איינגעהן.

צום סוף האָבען די דעפּוטאַטען שטשערקאָווסקי און צערבע ערקלעהרט, אַז אויב דאָס אַרבייטס - מיניסטעריום וויל צוזאַמענרופען אַ קאָנפערענץ אין לאָדז, מוזען אין איהר אויך אָנטיילנע-מען די פאַרשטעהער פון די האַנדעלס-אַנגעשטעלטע און פאַבריקס - מייסטערס די אינדוסטריעלער מוזען אויך גאַראַנ-טירען, אַז די הוספה וועט אויך זיין גילטיג פאַר זיי.

דער אַרבייטס-אינספעקטאָר האָט פע-רענדיגט די קאָנפערענץ דערמיט, וואָס ער וועט דעם ענטפער פון די אַרביי-טער - פאַרשטעהער צושיקען דעם אַר-בייטס מיניסטעריום.

פילהאַרמאָניע-זאַל
נאַרוטאָוויטש 20.

גימנסיה עברית „יבנה" לודז.
מאָנטאַג, י' אדר ב' (דעם 14-טען מערץ) 9 אין אָווענד קומט פאָר

אַ רעפעראַט אין דער העברעאישער שפּראַך: פון
וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי
א. ד. ט. „די וועגען פון דער העברעאישער קולטור און שפּראַך אין גלות"

בילעטען צום פּרייז פון 1 ביז 4 זלאָטעס צו בעקומען טעגליך ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.
1271

געפערליכע וואַהל-המצאה פון די ענדעקעס

די יודען פון די קרעסען זאָלען בלייבען אָהן סיים-פערשטעהער

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש פון אונזער סיים קאָרעספּאָנדענט). די קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע פון סיים האָט היינט בעטראַכט די פאָרשלאָגען וועגען ענדערען די וואַהל-אָרדינאַציע. דעפּ. גלאָמבינסקי האָט רעפערירט די פאָרשלאָגען. די אַלגעמיינע צאָהל דעפּוטאַטען זאָל בעטרעפען נאָר 300. די ענדעקעס האָבען אַריינגעטראָגען אַ געזעץ פּראָיעקט וועגען ענדערען די וואַהל-אָרדינאַציע. דער געזעץ-פּראָיעקט זעהט פאָראויס די איינפיהרונג פון וואַהל-קוריעס אויף די קרעסען, דהיינו אַ קוריע פאַר פּאָליאַקען און אַ קוריע פאַר די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. אַזוי אַז פאַר די פּאָליאַקען זאָל געזיכערט ווערען איין דריטעל פון אַלע מאַנדאַטען.

דער ראַזיגער געזעץ-פּראָיעקט האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע בעאונרוהיגונג און אויפרעגונג צווישען די נאַצ. מינדערהייטען און די יודען. אויף דער אָנפראַגע צום פּרעזעס פון ענדעקישען קלוב, דעפּ. גלאָמבינסקי, וואָס וועט זיין מיט די יודען ביי אַזאַ סיסטעם, האָט ער געענטפערט, אַז ס'איז טאַקע זעהר שלעכט מיט זיי און ער זעהט נישט קיין אויסוועג, סיידען מ'זאָל איינפיהרען אויך אַ יודישע קוריע.

די פּראָיעקט-געבער לעגען פאָר אויסצורעכענען די צאָהל מאַנדאַטען פאַר די קרעסען לויט דער בעטייליגונג פון די וועהלער, בעת די סיים-וואַהלען אין יאָהר 1922. פרעגען די אוקראַאינער דעפּוטאַטען: און וואָס וועט זיין מיט מזרח גאַליציע (די אוקראַאינער האָבען, ווי באַקאַנט, די וואַהלען באָיקאָטירט) דערויף ענטפערען די ענדעקעס: זאָלען די אוקראַאינער ליידען.

מיט איין וואָרט, די בעאונרוהיגונג צוליב דעם געזעץ-פּראָיעקט וואַקסט כּסדר. אייער מיטאַרבייטער האָט זיך געווענדט צו דעפּ. קיערניק (פּיאַסט) מיט אַ פראַגע, וואָס ער און זיין קלוב מיינען וועגען דעם פּראָיעקט. דעפּ. קיערניק האָט געענטפערט, אַז דער פּראָיעקט איז זעהר אַ וואוילער, ער וועט ברענגען, ערשטענס, צו אַ צוזאַמענבינדונג פון די קלובען, וועלכע האַלטען, אַז די וואַהל-אָרדינאַציע דאַרף געענדערט ווערען, דהיינו, פון „פּיאַסט", כ. נ., נ. פּ. ר., כ. ד. און ענדעקעס; צווייטענס, איז דער פּראָיעקט אַן'איינפאַכער, ער ענטהאַלט בלויז 3 פּונקטען און וועט קאָנען שנעל דורכגעפיהרט ווערען; דריטענס, מיידט דער געזעץ-פּראָיעקט אויס די נויטווענדיגקייט צו ענדערען די קאָנסטיטוציע.

אויף דער פראַגע פון אונזער מיטאַרבייטער, ווי בעציהט זיך צום געזעץ-פּראָיעקט די רעגירונג, האָט דעפּ. קיערניק געענטפערט: די רעגירונג שווייגט, דאָס בעדייט, אַז אָדער זי האָט פאַר אונז מוֹרא, אָדער זי איז מיט אונז מסכּים.

אונזער מיטאַרבייטער האָט וועגען געזעץ-פּראָיעקט גערעדט מיט אייניגע יודישע דעפּוטאַטע. נאַטירליך, זענען אַלע עמפּערט און אויפגערעגט בעגען די המצאה פון רעכטען לאַגער.

מ'דאַרף בעמערקען, אַז דער איינפאַל איז נישט קיין נייער. פּונקט אַזוי האָבען זיך אויפגעפיהרט די רוסישע אָקופּאַנטען אין געוו. קאָנגרעס-פּוילען בעת די וואַהלען צו דער דריטער דומע. דעמאָלט איז אויך איינגעפיהרט געוואָרען אַ רוסישע קוריע, כּדי צו פערזיכערען מאַנדאַטען פאַר דער רוסישער מינדערהייט. פון וואַרשאַ איז דעמאָלס אַדורך אַלעקסעיעוו, פון כלם — דער גלח יעוולאָגי און פון ווילנאַ — דער בעריהמטער אַנטיסעמיט אַדוו. זאַמיסלאָווסקי.

די דעבאַטע איבער'ן געזעץ-פּראָיעקט איז אָפּגעלעגט אויף פרייטאָג.

דער בּיודזשעט פון אויסערן-מיניסטעריום אין סענאַט.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון סענאַט איז בעטראַכט געוואָרען דער ביודזשעט פון אויסערן-מיניסטעריום. דער ערשטער האָט גערעדט סענאַטאָר וואַקאַרעוויטש (כ. ד.) וועלכער האָט געשטעלט אַ רעזאָלוציע, אַז די רעגירונג זאָל ווייטער פיהרען אַ פרידליכע פּאָליטיק. נאָכהער האָט געהאַלטען אַ לאַנגע רעדע סענ. באַרטאָשעוויטש (נ. ד.)

סענ. רינגעל איז אַרויסגעטרעטען געגען די אויספיהרונגען פון קאַרדינאַל קאַקאָווסקי, וועלכער האָט אין אַ רעדע געזאָגט, אַז די יודישע אידעאָלאָגיע איז אַ דעסטרוקטיווע (ויוראַטאָווע).

סענ. טוליע איז געגען געבען רעכט די גימנאַזיעס מיט יודישער און העברעאישער אונטעררכטס-שפּראַך, ווייל דאָס איז, לויט דער מיינונג פון ענדעקישען סענאַטאָר, געגען דער קאָנסטיטוציע.

סאָוועטישער קאָנסולאַט אין לעמבערג.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). די סאָוויעטען האָבען בדעה צו גרינדען אַ קאָנסולאַט אין לעמבערג. אַ סאָוויעטישער פערטרעטער איז שוין אַהינגעפאָהרען קויפען אַ הויז פאַר'ן קאָנסולאַט.

א יוד פּוילישער וויצע-קאָנסול אין ארץ-ישראל.

וואַרשאַ, 9. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). איינגיכען ווערט בעשטימט אַלס פּוילישער וויצע-קאָנסול אין ארץ-ישראל דער בעאַמטער פון קאָנסולאַט אין פראַנקרייך ה' ראָטהויזער, אַ יוד.

אַמעריקאַנער סענאַט אָפּגעוואָרפען דעם געזעץ

וועגען אַריינלאָזען אַמעריקאַנער קרובים אויסער דער קוואָטע

ניו-יאָרק, 9 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) דער אַמעריקאַנער סענאַט האָט אויף זיין לעצטער זיצונג בעטראַכט דעם ביל, אַז די פרויען און קינדער אונטער 2 יאָהר פון אַמעריקאַנער בירגער זאָלען אַריינגעלאָזען ווערען קיין אַמעריקא אויסער דער קוואָטע, און אַז פאַמיליעס פון דעקלאַראַנטען זאָלען האָבען פאָרצוג ביים בעקומען וויזעס. ווי בעוואוסט איז דער דאָזיגער ביל אָנגענומען געוואָרען דורכ'ן אַמעריקאַנער קאָנגרעס. דער סענאַט האָט דעם ביל אָפּגעוואָרפען.

בעגעגעניש צווישען מינ. זאַלעסקי

און דעם דייטשען אויסערן-מיניסטער שטרעזעמאַן.

גענף, 9. (אַטע). היינט נאָכמיטאָג זענען נישט פאָרגעקומען קיין אָפיציעלע בעראַטונגען. ס'איז פאָרגעקומען אַ פערטרויערליך געשפּרעך צווישען פּוילישען אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי און טשעמבערלען'ען. 5 אַ זייגער איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ צווישען שטרעזעמאַן'ען און מינ. זאַלעסקי. די קאָנפערענץ איז פאָרגעקומען אין האָטעל „מעטראָפּאָל" אין דער אַנוועזענהייט פון דעם דייטשען געזאַנדטען אין וואַרשאַ ראַוּשער.

סענסאַציאָנעלער מאַ"ד-פּראָצעס אין העכסטען געריכט.

וואַרשאַ, 9 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) מיט אַ צייט צוריק איז אין טשאָרטקאָוו פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען סטודענט אַוקסענטיע און זיין פרוי, וועלכע זענען בעשולדיגט געווען אין ערמאָרדען דעם ד"ר מאַרגאָליעס, אַלס מאָטיווען פון מאָרד האָבען די בעשולדיגטע אָנגעגעבען פאָלגענדעס: בעת אַוקסענטיעוו'ס פרוי איז געווען מעוברת, האָט זי זיך געווענדעט נאָך אַן'עצה צום ד"ר מאַרגאָליעס. דער דאָקטאָר זאָל בעת דער בעהאַנדלונג האָבען די פרוי פערגוואַלטיגט. דער מאָרד איז בעגאַנגען געוואָרען 3 יאָהר נאָך דער פערגוואַלטיגונג.

דאָס געריכט אין טשאָרטקאָוו האָט דאָס פּאָרפּאָלק אוקסענטיעוו פריי געשפּראָכען. געגען דעם אורטייל האָט דער פּראָקוראָר דערלאַנגט אַ קאַסאַציע אין העכסטען געריכט.

נעכטען איז דער פּראָצעס בעטראַכט געוואָרען דורכ'ן העכסטען געריכט. דער פּראָקוראָר האָט פערלאַנגט אָפּצוּוואַרפען די קאַסאַציע פון טשאָרטקאָווער פּראָקוראָר. דאָס העכסטע געריכט האָט מסכּים געווען מיט די אויספיהרונגען פון פּראָקוראָר און בעשטעטיגט דעם אורטייל פון טשאָרטקאָווער געריכט.

זלאַטע רובין מוז בעשטראָפט ווערען

פאַר אַרויפוואַרפען אַ שאָטען אויף רבנישקייט און אויפ'ן יודישען פאַמיליען-לעבען

רעדע פון אדוו. לאַנדוי אויפ'ן פּשעמישלער פּראָצעס.

פּשעמישל, 9 (טעלעפאָניש). 9 אַ זייגער אין דערפריה איז דאָס געריכט צוגעטרעטען צו לייענען די פערשידענע אַקטען. דאַן האַלט דער פּראָקוראָר אַ רעדע, וועלכע דויערט 4 שעה. דער פּראָקוראָר אַנאַליזירט אין אָנהויב פון זיין רעדע דעם חתונה-אַקט, וועלכער האָט קיין שום ווערט און באַדייטונג, צוליב דעם, ווייל די עדות זענען געווען אָהן היטלען. דער בעסטער באַווייז, אַז דער אַקט האָט נישט קיין באַדייטונג, איז דאָס, אַז זלאַטע רובין אַליין האָט פון איהם נישט געהאַלטען און נישט געוואָלט געהן צום בית-דין. זי איז נישט געפאָהרען קיין ראַדימנע נאָך קיין גט, נאָר נאָך דאָלאַרען. (זלאַטע רובין הויבט אָן ווילד צו שרייען און זי ווערט באַזייטיגט פון געריכטס-זאַל.

דער בעסטער סימן, אַז דער חתונה-אַקט האָט קיין בעדייטונג נישט איז דאָס, וואָס זלאַטע רובין האָט געוואוסט, אַז דער רבי האָט אין ראַדימנע אַ פרוי און האָט אַליין צוגעשיקט פאַר איהר 200 דאָלאַר ווען זי האָט זיך דערוואוסט, אַז די רביצין האָט צובראָכען א פוס. זלאַטע איז געקומען אויפ'ן פּאַס פון רובין און נישט פון שפּירא. זי איז געקומען קיין ראַדימנע מיט שאַנטאַזש-צוועקען און געוואָלט אויספּרעסען געלד. דער פּראָקוראָר פערלאַנגט פאַר דער אָנגעקלאָגטער אַ שטרענגע שטראָף.

דאַן רעדט אַדוואָקאַט לאַנדוי. זיין רעדע מאַכט אַן'אומגעהויערען איינדרוק.

אין משך פון דער צייט, וואָס דער פּראָצעס דויערט, זאָגט ד"ר לאַנדוי, האָבען מיר געקענט בעמערקען אַ אינטערעסאַנטע ערשיינונג. דאָס איז די מוראַדיגע פון דער שטוב פון רבי'ן אין ראַדימנע, איהר האָט געזעהן פון איין זייט די שטוב פון ריינע אָנשטענדיגע און רוהיגע מענשען, פון דער אַנדערער זייט זלאַטע רובין מיט איהר גאַנצער חוצפּה און אויפפיהרען זיך. די סיבה פון דער גאַנצער טראַגעדיע איז די שוואַכקייט פון רבי'ן, צוליב זיין שוואַכקייט האָט דער רבי זיך געלאָזט פערשלעפּען אין ציוויל שטאַנדס-אַמט, באַשרייבען זלאַטען באַרוהיגענדע בריף. זיך געלאָזט אַריינשלעפּען אין אַן-אַפּערע פון שאַנטאַזש און אויספּרעסונג, אָבער מ'הערט זיך אויף צו וואונדערען ווען מען זעהט זלאַטע רובין, וועלכע האָט דאָס געריכט געשפּייזט מיט פּאָרנאָגראַפיע, אונז אַריינגעשלעפּט אין אַ מעשה-ביכעל פון „דעקאַמעראָן". איך ווייס נישט, זאָגט ד"ר לאַנדוי, צי דער רבי האָט געהאַט בעציהונגען מיט זלאַטע רובין, צי נישט די רביצין האָט ערקלערט, אַז איהר מאַן האָט שוין מיט איהר זייט 8 יאָהר נישט געהאַט קיין בעציהונגען. ס'איז אָבער מעגליך, אַז ביי אַ מענש זאָלען זיך ווידער ערוועקען די געשלעכטליכע ליידענשאַפטען, אָבער צו וועמען, צו דער 63 יעהריגער זלאַטע רובין?

זלאַטי רובין האָט אַליין געהאַט גוט אויסגערעכענט, דאָס איז אַ פרוי, וועלכע איז שוין געהאַט זעהר נידריג באַפאַלען און האָט זיך געוואָלט אויסבעסערען די פערגאַנגענהייט דורך אַ שידוך מיט אַ רבי'ן, זי האָט געמוזט אַלץ מעגליכע, אָפּערירט מיט שקר, צוגעטראַכט מעשיות וועגען קינדער און פאָטאָגראַפיעס, איהר וועט פרעגען פאַרוואָס דער רבי האָט אַזוי לאַנג געשוויגען? ער האָט נישט געוואָלט קיין פאַמיליע-סקאַנדאַלען, ער האָט געליטען. דאָס געריכט דאַרף באַפרייען דאָס ליידענדע ראַדימנער הויז פון דער „זמאָרע" וואָס האָט זיך אויף דעם הויז אָנגעזעצט. זלאַטע דאַרף בעשטראָפט ווערען פאַר דעם שאָטען, וואָס זי האָט אַרויפגעוואָרפען, נישט נאָר אויפ'ן רבי'ן נאָר אויף דער רבנישקייט בכלל און אויף דעם יודישען פאַמיליען-לעבען.

היינט וועלען רעדען די פערטיידיגער פון זלאַטע רובין, נאָכדעם וועט די בעשולדיגטע האָבען איהר לעצט וואָרט און ס'וועט אַרויסגעטראָגען ווערען דער אורטייל.

א הערצליכען מזל טוב ווינשען מיר אונזער פריינד
משה יאַשונסקי און פאַמיליע
צו דער חתונה פון זייער איינציגע טאָכטער
רוזשא מיט הערר פּעניע דושאַלאַשינסקי.
עטקא און שלמה מויזרוינסקי

1906 — 1927
פראָפ. אַרבייטער-פעראיין פון פלייש-אינדוסטריע אין לאָדז, פּיאָטרקאָווסקאַ 5.
היינט דאָנערשטאָג, 8 אַ זייגער אין אָווענד פייערט אונזער פעראיין זיין
20-יעהריגען יוביליעאום
אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20.
צו דער דאָזיגער פייערונג לאַדען מיר איין פערטרעטער פון אַלע פּראָפעסיאָנעלע אַ ביימער פעראיינען און קולטורעלע אינסטיטוציעס. — אַריינגאַנגס-בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג.
די פערוואַלטונג.
1278

7 דאָלאַר וועכענטליך
פערדינט יעדער פאַבריקאַנט אויף אַרויסצופיהרען קוואַליפיצירטע
שטאָפּערינס
פאַר קליידער-שטאָפּען.
וואוינונג, הין- און צוריק-רייזע אויף די קאָסטען פון דער פירמע.
צו מעלדען זיך שענקעוויטשאַ 37, פּראַגע, 1-טער שטאָק, וואוינונג 15
פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג און פון 8 ביז 9.30 אָווענד.
1271

דער בעקאַנטער מוזיקער
טויבע (אַלעע 1, מאַי נ. 18)
איז צוריקגעקומען פון אויסלאַנד און ערטיילט לעקציעס צו מעסיגע פּרייזען.
1274

דערמיט מעלדער איך אויף די פערוואַלטונג פון דער אַלטשטעדטישער שוהל
לדין-תורה
צו הרב ר' אליעזר יצחק מייזעל, זונטאַג, דעם 13. מערץ, צווישען 4 און 6 נאָכמיטאָג.
ישראל גאָלדמאַן.

לאדז, 10. מערץ 1927

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 10. מערץ 1927

שטרייך

און די מלוכה-אינטערעסען.

בין 80 טויזענד ארבייטער און אנגעשטעלטע האבען ערקלערט, אז זייערע לוינען און געהעלטער פון 2 ביז 5 זל. א טאג זענען צו קליין, אז מ'זאל ביים איצטיגען יקרות קענען פיהרען א האלב הונגעריגען עקזיסטענץ.

מ'קען דאך נישט נעהמען ערנסט אין באטראכט די סטאטיסטישע אויסרעכנונגען, אז דער יקרות איז פאר דער לעצטער צייט נישט געשטיגען.

אמת, די רעגירונג און די מאסגעבענדע מלוכה-פאקטארען און די אדמיניסטראטיווע מאכט האבען נישט געוואלט, אז דער יקרות זאל שטייגען און זיי האבען אפילו אנגענומען פערשידענע מיטלען דערצו, אבער די מיטלען האבען נאך דערווייל קיין רעזולטאטען נישט געבראכט. מיר ווילען זיך אין די ראמען פון דער דאזיגער נאטיץ נישט באשעפטיגען מיט די סבות, מיר וועלען אבער פעסטשטעלען דעם פאקט, אז טראץ דעם שאפען פון א רייה ראטען און קאמיסיעס ביים מיניסטארען-ראט, (אינדוסטריע, טיגאנק, לאנדווירטשאפט, ארבייט, אנקעטען, פאר פראדוקציע-קאסטען א.א.וו.) איז דער יקרות דאך געשטיגען. די פראגע פון יקרות לאזט זיך נישט ענטשיידען דורך פאליציאישע אדמיניסטראטיווע פעראָרדנונגען: דא דעצידירען א גאנצע רייה פאקטארען, פאליטישע און ווירטשאפטליכע: באל פאליטיק, טאריפען, קרעדיט א.א.וו. די רעאליזאציע פון דער ערווארטעטער הלואה וואלט פיל געהאלפען דערצו, אז ס'זאל זיך אפשטעלען דאס שטייגען פון יקרות, שוין נישט גערעדט וועגען פאלען פון די פרייזען. אבער ביז דאס איז נישטא, קענען די ארבייטער נישט באנוגענען זיך מיט די פראיעקטען און „סטאטיסטיק" און... אין דער טעקסטיל אינדוסטריע שטרייקען א צט 70 – 80 טויזענד ארבייטער; אין אויבערשלעזיען און אין זאגלעמביע, צוליב'ן פערקלענערטען קויהלען-עקספארט דראהט מיט א רעדוקציע פון 22-23 טויזענד ארבייטער, די באהן-ארבייטער דראהען מיט א שטרייק. ס'שאפט זיך א גאנץ ערנסטע לאגע, און אויב ס'איז דא א קליינע צאהל דערווייל צופרידענע מיטעל-לייט און באאמטע, וועלכע האבען בעקומען הוספות איז די גרויסע צאהל לוין ארבייטער און אנגעשטעלטע צוגעטראטען צום שטרייק, אדער געפינען זיך ערב א שטרייק, נישט צוליב סענטימענטען צו א שטרייק, נאר ווייל די מוזען צו איהם אנקומען באין ברירה.

דער שטרייק טראגט אריין א דעזארגאניזאציע אין אלגעמיין ווירטשאפטליכען לעבען פון דער מלוכה, און די רעגירונג, וועלכע דארף די געשעהעניש אויפנעהמען פון אלגעמיין-מלוכה'שען שטאנדפונקט, דארף ווערען דער פאקטאר, וועלכער זאל איבערנעהמען די אינטערווענץ און דערנעהנטערען צום פרידליכען אויסגלייך פון סכסוך.

שין.

די אסימילאציע אין פראנקרייך.

און די פראגע פון בירגערשאפט.

דער באדען פאר דער אויסלענדער נאטוראליזאציע אין פראנקרייך ווערט אלץ רייפער און רייפער. אוועקגעוואָרפען די פוסטע גאוה און זיך גענומען צו באטראכטען דעם פראבלעם פון ריין-פראקטישען שטאנדפונקט. די ווירטשאפטליכע לאגע פון לאנד פאדערט מצהר „הענט" ווי פראנקרייך קען איהר געבען, טא נאך וואס זיך קווענקלען?

דעפוטאט שארל לאמבער, געוועזענער הויף-קאמיסאר פאר נאטוראליזאציע, איז נאך אלץ דער „מענש פון טאג" אין דעם פרט. ער איז זיכער, אז דאס נייע יאהר, וואס האט ערשט אריינגעשטעקט א פוס אינ'ם לעבען, וועט איהם ברענגען די רעאליזירונג פון זיינע געזעץ-פראיעקטען. זיי דריקען זיך אויס אין פערגרינגערען די נאטוראליזאציע-פראצעדור אין פראנקרייך, אזוי אז מען זאל קענען נאטוראליזירען 400 טויזענט אויסלענדער א יאהר. ביז אהער האט זיך דער אויסלענדער געהאט רעכט צו נאטוראליזירען נאך דעם ווי ער האט אפגעלעבט אין פראנקרייך 10 יאהר. לויט שארל לאמבער, זאלען די 10 יאהר פערקלענערט ווערען אויף 3. אנ'אויסלענדער, וואס האט חתונה מיט א פראנצויזין און דער וועלכער דינט אין „פרעמדען-לעגיאן", זאלען האבען רעכט אויף נאטוראליזאציע נאך 1 יאהר לעבען אין לאנד. קינדער, געבוירענע פון נאטוראליזירטע אויסלענדער, וועלען זיך רעכענען—אלץ לויט שארל לאמבער—פאר גלייכבערעכטיגטע בירגער. א פראנצויזישע פרוי, וועלכע וועט חתונה האבען מיט אנ'אויסלענדער וועט בעהאלטען איהר פראנצויזישע בירגערשאפט.

די עפענטליכע מיינונג ארום דער נאטוראליזאציע-פראגע האט זיך שוין קריסטאליזירט און די ענטגילטיגע דורכפיהרונג וועט מן הסתם נישט ארויסרופען קיין אומפארגעזעהענע ארגומענטען און וכוחים.

וואס מיינט מען אין פראנקרייך מיט נאטוראליזירען?

אסימילאציע.

פראנקרייך געפעלט כלל וכלל נישט, וואס די קאנטראקטירטע אויסלענדישע ארבייטער בילדען דא, אין דער פראנצויזישער פראווינץ, קאמפאקטע, ארגאניזירטע גרופירונגען, וועלכע קולטיווירען ווייטער זייער נאציאנאליטעט און קולטורעלע אויטאנאמיע. דערווייל רעדט מען נאך וועגען דעם שטילערהייט, אבער היינט-מארגען וועט ארויסשפרינגען דאס פראבלעם אין זיין גאנצער שארפקייט, און מיר וועלען אפשר אין פראנקרייך האבען א מינדערהייטס-פראגע, ווי אין אנדערע לענדער. די אימפארטירטע פאליאקען פאדערען שוין פון פראנקרייך נישט קיין קלענערע פראגראם, ווי די יודען אין פוילען, און אויב דארט, ביי די ברעגעס פון ווייכסעל, געפינען די פאליאקען, אז די יודישע פאדערונגען זענען אומגערעכט, האלטען זיי דא שטאל און אייזען, אז זייערע פאדערונגען זענען דוקא יא בערעכטיגט.

מיט דער פערלייכטערונג פון דער נאטוראליזאציע דענקט די פעראנטווארטליכע פראנקרייך צו אסימילירען ביסלעכווייז דעם אויסלענדער און איהם פראנצויזירען. א טייל זאגט דאס פשוט און ברוטאל: אנ'אנדער טייל, ווידער, שעמט זיך און זאגט דאס נישט. מיינען, מיינען זיי דאס יא.

א פראנצויז איז ראשית חכמה א פאטריאט און לאמבער – ער שעהמט זיך דאס גארנישט צו זאגען – האנדעלט אויס פאטריאטישע מאטיווען. ער גלויבט באמונה שלימה, אז דער פראנצויזישער שמעלץ-טאפ וועט איבערשמעלצען דעם גאנצען וועזען פונ'ם אויסלענדער: דאס פראנצויזישע לעבען אליין וועט דעם אויסלענדער אריינכאפען אין זיינע רעדער און פון איהם מאכען א הונדערט-פראצענטיגען פראנצויז. וואס איז דען אייגענטליך דער פראנצויזישער יוד, אויב נישט א רעזולטאט פון אזא איבערשמעלצונג?

מיט זיין צוגלאזיקייט – טראכט זיך דער פראנצויז – מיט זיין גוט-ברודערשאפט וועט דאס פראנצויזישע פאלק אליין אריינציהען דעם אויסלענדער, און דער לעצטער וועט גאר אליין נישט באמערקען, ווי די פערוואנדלונג וועט אין איהם פארקומען.

וואלטען די אגיטאטארס פון דער אידעע נישט געווען דורכגעדרונגען מיט אט דער זיכערקייט, וואלטען זיי נישט אזוי פייערדיג געפרעדיגט פאר א מאסען-נאטוראליזאציע.

דער פראנצויז וועט זיך בלייבען גאלאנט, ליבעראל, טאלעראנט און די אסימילאציע וועט וואקסען פון זיך אליין, אומגעצוואונגענערהייט.

צווינגען איז תמיד א שלעכטע פאליטיק. רופט ארויס ווידערשטאנד און פערביטערונג. פערביטערונג פערטאפעלט דעם כח, פערציהט נאך דעם פראצעס און ארבייט אפט געגען זיך אליין. דער געשייטער פאליטיקער וועט זיך צעהן מאל מישב זיין איידער ער וועט ארויסרופען די אומצופרידענקייט פון דעם, וועמען ער וויל געווינען.

אין די קרייזען פון „פוילע פראנסע" (א געזעלשאפט, וואס ארבייט צווישען די אויסלענדישע יודען אין דעם אנגעוויזענעם גייסט), מאכט מען נישט קיין סוד פון דער כונה צו אסימילירען דעם אויסלענדער. מ'עפענט איהם קורסען פאר פראנצויזיש, מ'גרייט איהם צו, מ'פערלייכטערט איהם דאס לעבען אין דעם לאנד, מ'מאכט איהם בעקאנט מיט די פראנצויזישע זיטען. דער עיקר שטרעבונג איז אבער אויבען-אויף: פראנקרייך וועט דיר שענקען איהר נאטוראליזאציע און דו איהר – דיין אסימילאציע.

לעצטענס זענען דא פארגעקומען עטליכע פרובען צו ווארפען א בריק צווישען דעם אויסלענדישען יוד און דעם פראנצויזישען. כאראקטעריסטיש איז יעדעס מאל צוצולעגען אנ'אויער צו דער ארגומענטאציע פון דעם פראנצויזישען יודען. ער קען ממש נישט איבערטראגען א יודען, וואס געהט נישט איין אויף קיין אסימילאציע. ער קען זיך גארנישט פארשטעלען, אז יודען זאל זיך נאך גלוסטען צו לעבען א זעלבסטשטענדיג קולטורעלען לעבען, נאכדעם ווי פראנקרייך איז זיי מזכה מיט נאטוראליזאציע. דער פראנצויזישער יוד וויל, אז דא, באלד אויף דער שטעל, זאלען מיר זיך ערקלערען פאר דער פראנצויזישער נאציאנאליטעט און זיך לגמרי אפשאקלען פון אונזער יודישקייט, ווי פון די אלטע טראנטעס, ווען מ'האט געמאכט דעם איבערטרעטער. דער דאזיגער אומגעדולדיגער פראנצויזישער יוד האט אפילו קיין צייט נישט צו ווארטען אויף דער עוואלוציע. ביי אלע פערזאמלונגען, וואו די צוויי עלעמענטען קומען זיך צוזאמען, הערט מען דיזעלבע רעדערייען איבער דער „נומעראציגער", „מכניס-אורח'דיגער", „ליבעראלער" פראנקרייך, וועלכע עפענט דעם אויסלענדער איהרע טויערען או"וו.

אין תוך איז דאס אמת. לעת עתה פיהרט טאקע פראנקרייך אן א ברייטע און סימפאטישע פאליטיק ענטקעגען אויסלענדער. דאס איז אבער נישט קיין סתם פיינקייט, בלויז א „שעהנער זשעסט", נאר א היסטאריש-ווירטשאפטליכע נויטווענדיגקייט. אין דעם מאמענט ווען די לאגע וועט זיך איבערענדערשען, וועט זיך אויך איבערענדערשען די פאליטיק און דער איינגאנג צו פראנקרייך וועט ווערען שמעלער, שמעלער.

נ. פ כ.

ארום שווארצבארד'ס פראצעס.

אנ'אינטערוויו מיט אנרי טארעס.

פאריז. (יט"א). שווארצבארד'ס פערטיידיגער אדוואקאט טארעס האט אין א געשפרעך מיט דעם יט"א פארשטעהער ערקלערט, אז די אויספארשונג ארום שווארצבארד'ס פראצעס איז שוין ענטגילטיג פערענדיגט געווארען. דער פראצעס וועט וואהרשיינליך פארקומען אין חודש מאי. איך האף אין ערפאלגרייכען סוף פון פראצעס. האט ערקלערט אדוואקאט טארעס, די געזאמעלטע דאקומענטען און פעסטגעשטעלטע פאקטען ענטפלעקען א בילד פון א מענשליכער טראגעדיע, וואס קען נישט האבען פאר שווארצבארד'ן קיין אנדערען אויסגאנג ווי א פאלקאמע בעפרייאונג פון שולד.

אין אנ'ארטיקעל, וואס איז ערשינען נישט-לאנג אין „מאטען" ווערט שווארצבארד'ס טהאט פארגעשטעלט אלס א פועל-יוצא פון א קאנפליקט צווישען רוסלאנד און אוקראינע. די דאזיגע בעלייכטונג איז פולשטענדיג פאלש. דער טראגישער פאל אויף דער ראסין-גאס האט זיין שורש אויסשליסליך אין אנטיסעמיטיזם, אין די פאגראמען און דער מארטיראלאגיע פון דער יודישער ראסע.

די אדוואקאטען טארעס און ווילגודושא זענען אין שטענדיגען קאנטאקט מיט שווארצבארד'ן, וועלכער טראגט אריבער מוטיג דאס זיצען אין תפיסה און בלייבט אונטער'ן שטארקען איינדרוק פון די ליידען פון זיינע נאהענטע.

בישאף באלטאזאר און די פרא-פאלעסטינא-אקציע אין אונגארן.

דער בישאף שטעלט זיך אן דער שפיץ פון דער אקציע.

וויען (יט"א) אין דעברעטשין (אונגארן), וואו עס געפינט זיך דער צענטער פון די אונגארישע קאלוויניסטען, איז אונטערן פארזיץ פון בישאף באלטאזאר פארגעקומען א פערזאמלונג, וואס איז געווען געווידמעט דער שטעלונג פון די אונגארישע קאלוויניסטען צו דער פרא פאלעסטינא-אקציע.

די ערעפנונגס-רעדע האט געהאלטען דער רעקטאר פון דער טעאלאגישער הויכשול ד"ר קארל ערדע. נאכדעם האט דער לייטער פון יודישען נאציאנאל-פאנד אין אונגארן ה' בעלא שעקעלי געהאלטען א רעפעראט וועגען ציוניזם.

דער לעצטער האט געהאלטען אנ'איינדרוקספולע רעדע דער בישאף באלטאזאר. דער בישאף האט ערקלערט, אז עס איז א מאראלישער חוב פון די אונגארישע פראטעסטאנטען גלייך מיט די דייטשע און ענגלישע פראטעסטאנטען אונטערצושטיצען דעם אויפבוי פון ארץ ישראל. בישאף באלטאזאר האט ערקלערט, אז ער נעהמט איבער די אנפיהרונג מיט דער פרא פאלעסטינא-אקציע אין אונגארן.

עס ווערט ווענינגער רבנים אין דייטשלאנד.

ברעסלוי, (י.ט.א.) אין צוזאמענהאנג מיט דעם בעריכט פון יודישען טעאלאגישען סעמינאר בעמערקט די „יודישע צייטונג", אז אין לעצטע יאהרען בעמערקט זיך א גרויסער מאנגעל אין רבנים צוואוקס אין דייטשלאנד. אין סעמינאר לערנען זיך 40 צוהערער, אבער פון דער צאהל זענען 21 אויסלענדער. פון אלע סעמינאר-צוהערער קען מען רעכענען, אז 15 פערזאן וועלען קענען פערנעמען רבנים-פאסטענס אין דייטשלאנד און זיי לערנען זיך מייסטענס אויף די ערשטע סעמעסטרען.

די הילף-פונדאציע פון די „בני-ברית" אין אמעריקא.

ניו-יארק, (י.ט.א) אויף דער פערזאמלונג פון „בני-ברית" אין סינסינעטי האט דער פרעזידענט פון „בני-ברית"-ארדען אין די פעראייניגטע שטאטען ה' קאהען מיטגעטיילט, אז ביי דעם קאליפארנישען אוניווערזיטעט ווערט געשאפען א הילפסטיפענדיע פון ארדען „בני-ברית". אזעלכע סטיפענדיעס זענען שוין געשאפען-געווארען ביי 5 אמעריקאנער אוניווערזיטעטען. די יודישע סטודענטען פון מזרח און מערב-אמעריקא האבען זיך אויך געווענדעט וועגען שאפען ביי זייערע אוניווערזיטעטען הילף-סטיפענדיעס. די בעפרידיגונג פון די ביטעס איז אבהענגיג פון ערפאלג פון 2 מיליאן-דאלאר-דרייוו, וואס ווערט איצט דורכגעפיהרט דורך די „בני-ברית". די הילף-פונדאציע איז געשאפען-געווארען, כדי צו אונטערשטיצען די יודישע שטודירענדע יוגענד.

געזונדהייטס-קאנטראל פון די אימיגראנטען אין פראנקרייך.

פאריז. (יט"א). כדי צו פערשטארקען דעם עפענטליכען געזונדהייטס-שוץ האט די פראנצויזישע רעגירונג ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, וואס איז נוגע די אויסלענדער, וועלכע קומען קיין פראנקרייך זוכען ארבייט. לויט דער פעראָרדנונג דארף יעדער אויסלענדישער ארבייטער פאר'ן שליסען דעם ארבייטס-אפמאך פארלעגען א מעדיצינישע צייגניש, וואס שטעלט פעסט, אז דער ארבייטער איז נישט קראנק אויף אנ'אנשטעקענדע אדער גייסטיגע קראנקהייט און ער איז פיזיש צוגעפאסט צו די ארבייטס-בעדינגונגען אין דעם פאך, וואו ער געפינט בעשעפטיגונג.

די דאזיגע צייגנישען וועלען ארויסגעגעבען ווערען דורך די דאקטוירים פון די קאנסולאטען צו וועלכע יעדער אויסלענדער געהערט.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32
ספעציאליסט פאר הויט, ווענעריש און פעניר-שוואכע קראנקהייטען.
הייצונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

דאס לאדזשער לעבען

ניער פאלקסבלאט
10. מערץ 1927.

10
דאנערשטאג
ז
אדר ב תרפ"ז

מערץ
זון-אויפגאנג 6.16
זון-אונטערגאנג 5.21
לענג פון טאג 10,50

פרעזעס קאמינסקי אפגעפאה־רען קיין װארשא.

(טר) ווי בעוואוסט איז דער פאר־זיצער פון לאדזשער קרייז-געריכט ה' קאמינסקי בעשטימט געווארען אלס פרעזעס פון דעם ווארשאווער קרייז געריכט.

נעכטען איז ה' קאמינסקי אוועקגע־פאהרען פון לאדז און מארגען הויבט ער אן צו אמטירען אין ווארשע.

א רעפרעזענטאנץ-הויז אין לאדז

(ס) נעכטען איז פארגעקומען א קאנ־פערענץ וועגען בויען א רעפרעזענטאנץ הויז אין לאדז. עס האבען אין דער קאנפערענץ אנטייל גענומען דער פרע־זעס פון שטאט-ראט ד"ר זיכנע, וויצע־פרעזעס וואלטשינסקי, ראטמאן וואשקע־וויטש, לאוויק פאלקיערסקי און דירעק־טאר פון דעם שטאט-ראט-ביורא רונדע.

עס איז בעשלאסען געווארען צו ער־קלערען א קאנקורס אויף א בנין, וואס זאל אויסגעבויט ווערען פון ביידע זיי־טען פון דער פאמארסקי גאס, אזוי, אז די בנינים פון דער רעכטער און פון דער לינקער זייט גאס, זאלען זיך ביג־דען מיט א בנין איבער דער גאס.

דער קאנקורס זאל פערטיג ווערען ביז מאי, אז מען זאל שוין קענען צו־טרעטען צו דער ארבייט און אין 1928 זאל זיין פערטיג דאס הויז, וואו עס וועלען זיך דערין געפונען אלע שטע־טישע אמטען, זיצונגס-זאלער פאר'ן שטאט ראט, מאגיסטראט א.א.וו.

אויפגעריסען א גראנאט און דער'הרג'עט א קינד.

(טר.) נעכטען האט דער 12 יעהרי־גער קאזימיערזש בארקאווסקי מיט זיינע קאלעגען שפילענדיג זיך אין זאמד-גרוב געפונען א גראנאט, וועלכער איז גע־לעגען אין דער ערד נאך פון דער צייט פון דער מלחמה.

בארקאווסקי האט נישט געוואוסט, אז דאס איז א גראנאט און האט איהם אוועקגעווארפען. דער גראנאט האט אויפגעריסען און צעריסען דאס יונגעל אויף שטיקער. 2 אנדערע קינדער זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

זשאבאטינסקי'ס א העברעאישע פארלעזונג.

מאנטאג וועט אין פילהארמאניע פאר־קומען א העברעאישע פארלעזונג פון וול. זשאבאטינסקי אויף דער טעמע: „די וועגען פון דער העברעאישער קול־טור און שפראך און גלות". זשאבאטינ־סקי איז א גלענצענדער העברעאישער סטיליסט און פראכטפולער רעדנער. זיינע העברעאישע פארלעזונגען נאך פאר'ן קריג האבען זיך שטענדיג אויס־געצייכענט מיט זייער פארם און אריגי־נאליטעט.

אין דער דאזיגער פארלעזונג וועט זשאבאטינסקי אויפטרעטען נישט אלס דיפלאמאט און פאליטיקער, נאר אלס זשורנאליסט און קולטור-טוער, זיין פאר־לעזונג האט בפרט אין די קרייזען פון די וואס אינטערעסירען זיך מיט דער העברעאישער ליטעראטור ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס.

אין די אפטייקען

הײנטיגע נאכט-דיושורען.

(§) היינט, דאנערשטאג דעם 10-טען מערץ דיושורירען פאלגענדע אפטייקען: מ. ליפשיץ (פיעטריקאווער 193), ע. מילער (פיעטריקאווער 46) וו. גראשקאווסקי (קאנסטאנטינער 17), ק. גערטנער (ציגעל־גאס 64), ה. ניעוויאראווסקי (אלעקסאנ־דראווסקא 37), ס. יאנקעלעוויטש (אלט־שטאט 9).

גאראנטירען דעם עקספארט קיין רוסלאנד.

קאנפערענץ מיט לאדזשער אינדוסטריעלער אין האנדעלס מיניסטעריום.

(ס) דער פרעזעס פון גרויס-אינדו־סטריעלען פעראיין ד"ר בידערמאן און ה' עטינגאן האבען אפגעהאלטען א קאנ־פערענץביים מיניסטער פון האנדעל און אינדוסטריע וועגען א גאראנטירטען עקספארט קיין רוסלאנד. די קאנפערענץ איז גערופען געווארען צוליב דעם, וואס די לאדזשער בענק האבען בעקומען ידיעות וועגען די שוועריגקייטען, וועל־כע די בערלינער בענק מאכען די אינ־דוסטריעלער ביים דיסקאנטירען די רוסישע וועקסלען.

משומדת וויל צוריקקומען צום יודענטום.

(·) מיט א לענגערע צייט צוריק האט זיך די לאדזשער איינוואוינערין צערקע ניעוואלסקא בעקענט מיט דעם קריסט אנטאני הארארווסקי און מיט איהם חתונה געהאט. צערקע האט זיך געשמד'ט אין קראקע און אנגענומען דעם נאמען משעסלאווא, צוזאמען מיט'ן מאן האט זי זיך בעזעצט אין דאמביע.

איצט האט זיך די משומדת געווענ־דעט צום לאדזשער ראבינאט און דער־צעהלט, אז זי געהט זיך פונאנדער מיט איהר מאן און וויל צוריק איבערגעהן צום יודענטום.

מ'האט איהר ערקלערט, אז זי מוז די פארמאליטעטען דורכפיהרען אין קראקע, ווייל אין לאדז וואוינט זי שוין נישט לאנג.

א באנקעט פון לאדזשער יודישע זשורנאליס־טען-פעראיין לכבוד דעם י.ט.א.-דירעקטאר מ. גראסמאן

(–) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס אין לאדז האט געווײלט דער הויפט־דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור, דער בעקאנטער זשורנא־ליסט ה' מאיר גראסמאן און דער די־רעקטאר פון דער אפטיילונג אין פוילען ה' מ. מאזעס, האט דער לאדזשער יודי־שער ליטעראטען- און זשורנאליסטען־פעראיין איינגעארדענט לכבוד דעם גאסט א באנקעט אין רעסטאראן פון ה' געדולד.

אויפ'ן באנקעט זענען געקומען א רייה לאדזשער יודישע זשורנאליסטען און די פערוואלטונג פון פעראיין.

געעפענט דעם באנקעט האט דער פעראיינס-פארזיצער רעד. אוגער, וועל־כער האט בעגריסט דעם גאסט אין נא־מען פון די לאדזשער חברים זשורנאליס־טען און אנגעוויזען אויף זיינע פער־דינסטען ביים גרינדען און לייטען די י.ט.א.

נאכדעם, ווי דער עולם האט געמיט־ליך געבראכט ביי א בעשיידענער „וויט־משערע" און א גלעזעל משקה האט טאַ־אסט-מייסטער רעד. אוגער ערטיילט ווערטער צו בעגריסונגען.

אלס ערשטער האט גערעדט רעד. לאזאר פוקס. ער האט קודם-כל בעגריסט דעם ה' מאיר גראסמאן אין נאמען פון דער רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט" און כאראקטעריזירענדיג די אויפטוען פון ה' מאיר גראסמאן מיט'ן גרינדען די י.ט.א., האט דער רעדנער זיך אפ־געשטעלט אויף דער לאגע פון גאנצער יודישער פרעסע אין די פראווינץ-שטעט און ווי די ארבייט פון דעם יודישען זשורנאליסט שטויסט זיך אן אויף 2 געפעהרליכע שונאים: די אפאטיע פון דער ברייטער בעפעלקערונג און דעם אסימילאציע-סם, וואס רייסט זיך בסדר אריין אין דער יודישער גאס.

רעד. פוקס האט פערענדיגט: „נישט בעקלאגענ ווילען מיר זיך דא, נאר פונקט ווי ביי גאגאל'ן ווענדעט זיך דאבטשינסקי צום רעוויזאר, אז אויב ער וועט זיין אין פעטערבורג אין די „הויכע פענסטער", זאל ער דערצעהלען, אז ערגיץ וואו לעבט א פיאטר איוואַ־נאוויטש דאבטשינסקי — זאגען מיר אייך, חבר גראסמאן: ווען איהר פאהרט צוריק אין דער ברייטער וועלט אריין, דערצעהלט, אז ערגיץ אין דער פוילי־שער פראווינץ לעבט און מוטשעט זיך די יודישע פרעסע".

דערנאך האבען גערעדט: רעד. ישראל קאהאן, דיכטער יואל מאסטבוים, דיכ־טער יצחק קאצענעלסאן, י. ראזענבערג און ב. אויערבאך.

דער גאסט ה' מאיר גראסמאן האט געענטפערט אין א לענגערע רעדע, אין וועלכער ער האט געזאגט, אז ער פיהלט זיך גליקליך, וואס איהם איז אויסגעקו־מען צו פערברענגען אין דער סביבה פון חברים זשורנאליסטען עטליכע שעה. דאס צוזאמענקומען זיך מיט חברים אין פוילען, איז פאר איהר פון ווייטען איי־ראפא ממש א דערפרישונג. ה' גראסמאן האט צום סוף דערצעהלט, ווי-אזוי ער האט געגרינדעט די י.ט.א. און ווי ווייט וויטיג און פערצווייגט די אגענטור איז איצט געווארען.

דער עולם האט נאך א געמיטליכער שמיעסונג פערבראכט ביז שפעט אין דער נאכט, זיגענדיג לידער און דער־צעהלענדיג זיך אנעקדאטען און קוריאָ־זען פון דער זשורנאליסטישער ארבייט.

נישט געג'עט די ערשטע פרוי

און חתונה געהאט מיט א צווייטע.

א חברה-מאן, וואס האט אין לאדז א װײב און אין װארשא א װײב און דערצי־אויסגעטראכט א מעשה מיט א היתר פון מאה רבנים.

מיט א צוויי וואכען צוריק איז אין דער ווארשאווער יודישער פרעסע גע־בראכט געווארען א מעשה מיט א געווי־סען ראובן סעצעמסקי פון לאדז, וועל־כער האט חתונה געהאט צום צווייטען מאל אין ווארשא מיט א געוויסער ביי־לע אבסטבוים, נישט אפ'גט'ענדיג זיין ערשטע פרוי פון לאדז. אבגעלעבט מיט זיין צווייטער פרוי אנ'ערך צוויי יאהר, האט ער זי אויך אבגעג'גט, איבערלא־זענדיג זי מיט א קינד פון 2 חדשים, אהן שום מיטלען צום לעבען.

בעת דער אויספארשונג אין ווא־רשאווער ראבינאט האט דער „העברעאי־שער לעהרער" סעצעמסקי ערקלערט, אז ער האט געהאט אין לאדז א פרוי, וועלכע ער האט נישט געג'גט, האט אפער א היתר פון מאה רבנים, וועל־כען ער האט בעת'ן חתונה האבען מיט ביילע אבסטבוים פארגעוויזען ביים וויגקעל מורה-הוראה (אין ווארשא אויף אגרעדאווע 27), וועלכער האט איהם בעגעבען חופה וקידושין.

נעכטען איז צו אונז אין רעדאקציע געקומען א פרוי, וועלכע ערקלערט זיך אלס זיסע סעצעמסקא פון דאלנא 18 און דערצעהלט פאלגענדעס:

מיט א 7 יאהר צוריק האט זי חתונה געהאט מיט א ראובן סעצעמסקי א טי־טען מאכער. זי האט מיט איהם געהאט 2 קינדער א יונגעלע און א מיידעלע. מיט א 4 יאהר צוריק, ווען דאס צווי־טע קינד איז אלט געווען א פאר חדשים איז דער מאן פערשוואונדען און אי־בערגעלאזט די פרוי מיט די קינדער אהן מיטלען צום לעבען.

מיט א צייט שפעטער האט ער זיך בעוויזען און געוואלט איהר געבען א גט. זי האט אבער פערלאנגט פון איהם אז ער זאל פערזיכערען ווי עס איז די קינדער. ער איז דאן ווידער פערשוואונ־דען און ערשט איצט געלאזט הערען פון זיך, אבער שוין נישט אלס טיטען־מאכער נאר שוין אלס „העברעאישער לעהרער". פון וואנען ער האט בעקו־מען אזעלכע קוואליפיקאציעס — וואינ־דערט זיך די פרוי — ווייס זי נישט. זי האט אויך קיין השגה נישט, וואס איז עס פאר א היתר מאה רבנים — פונ־וואנען האט ער זיך גענומען און אויף וואס פאר א גרונד?

דערווייל ווענדעט זי זיך צום לאד־זער פרויען-שוץ-פעראיין און צום לאד־זער ראבינאט אז זיי זאלען אויס'פועל'ן שטיצע פאר די קינדער, וועלכע זענען שוין אלט 6 און 4 יאהר און לעבען אין שרעקליכער נויט.

טראמוואי-ארבייטער שטעלען ארויס פארדערונגען.

(:) נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער פערוואלטונג פון די טראמוואי־ארבייטער.

ס'איז בעשלאסען געווארען ארויסצו־שטעלען פאדערונגען וועגען א לוין־הוספה און צו דעם צוועק ווערט אויף שבת גערופען א פערזאמלונג פון אלע טראמוואי-ארבייטער, כדי פעסטצושטע־לען די גרויס פון דער הוספה.

סטרושעס דראהען מיט א שטרייק

(פ) דער הויז-וועכטער-פעראיין אין לאדז האט זיך געווענדעט צו זיין צענ־טראלע אין ווארשא מיט אן אויפפאדע־רונג זי זאל אינטערווענירען ביים אר־בייטס-מיניסטעריום וועגען א שידס-קא־מיסיע, וועלכע זאל באלד ליקווידירען דעם סכסוך מיט די הויז-וועכטער ווע־גען דער הוספה פון 25 פראצענט.

אויב דער סכסוך וועט נישט באלד דורך א שידס-קאמיסיע ליקווידירט ווע־רען, וועלען אויך די הויז-וועכטער צו שטעהען צום שטרייק פון די טעקסטיל־ארבייטער.

Dr PRYBULSKI
ואחאדזקא 1, טעלעפאן 25-38
וענערישע און האר · הויט · קראנקהייטען
מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט
(האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אווענד,
דאמען: פון 4—5 נאכם.

פאלקיסטישע פראקציע

אין לאדזשער קהלה ראט האט בעקו־מען אנ'איינלאדונג פון די פריירענקער געזעלשאפט אנטייל צו נעמען אין עפענט־ליכען „משפט" איבער דער יודישער קהלה און האט בעשלאסען נישט אנטייל צו נעמען אין „משפט".

די העברעאישע שיחית אין דער ציוניסט. ארגאניזאציע.

די דריטע פארלעזונג פון ד"ר י. פרענקעל וועגען אחד העם קומט פאר היינטיגען שבת, 5,30 נ. מ. אויף ד. ט. אויב און אויף וויפיל מיר האבען זיך דערגעהנטערט אין אונזער נאציאנאלער ארבייט צו די פאדערונגען פון אחד העם".

דער אריינגאנג איז ווי געוועהנליך פריי.

פלענאר-זיצונג פון „קרן-קימת־לישראל".

אונטער'ן פארזיץ פון מורשה פון קרן-קימת, ה' מרדכי מרחיב איז היינטי־גען מאנטאג פארגעקומען א פלענאר־זיצונג פון „קרן-קימת-לישראל".

או סער די פראגען, וואס זענען בע־האנדעלט געווארען אין צוזאמענהאנג מיט דער פארשטעהענדער פורים-אקציע, איז אויך ברייט ארומגערעדט געווארען דאס פראגראם פון בעזוך פון דעם בע־קאנטען העברעאישען דיכטער, ה' נתן ביסטריצקי פון א"י, וועלכער קומט זונ־טאג קיין לאדז מיט'ן צוועק צו ארגא־ניזירען די יוגענד פאר דער ארבייט פון „קרן-קימת-לישראל".

פון געריכט.

אורטייל אין פראצעס פון די טראמוואי-אנגעשטעלטע.

(§) נעכטען, אין צווייטען טאג פונ'ם פראצעס געגען די טראמוואי-אנגעשטעל־טע, זענען אויסגעהערט געווארען די 68 עדות, וועלכע האבען אלע גערעדט גינסטיג פאר די בעשולדיגטע.

דאס געריכט האט ארויסגעטראגען אנ'אורטייל לויט וועלכען באלעסלאוו יעמיאן און יוזעף וולאדארשיק זענען פער'משפט געווארען צו 2 וואכען ארעסט, אפאלינארי געפערט און קאזימיערז ציעל — צו 1 וואך ארעסט, די איבריגע איינ־געקלאגטע זענען פרייגעשפראכען גע־ווארען.

פון „משארי".

אין קינא „משארי" געהט איצט א סענסאציאנעל-אוואנטוריסטיש-בילד אונ־טערן נאמען „דער בליק-צוג נומער 2420" וועגען לעבען פון די מעקסיקאנער איינ־וואוינער.

דער פילם, וועלכער שילדערט דאס לעבען פון א זעלטען דרייסט מעדעל, וועלכע וויל רעהאבילירען איהר אונ־שולדיג פער'משפט'ן ברודער, פערמאגט נעלטען דראמאטישע מאמענטען און עפעקטפולע ווענדונגען. דאס בילד האט זיכער אומזיסט א גרויסען ערפאלג און דער זאל פון דעם קינא איז שטענדיג איבערפולט. עס איז ווערט אונטערצו־שטרייכען די גלענצענדע מוזיק בעגליי־טונג אונטער דער לייטונג פון ה' ניעוויאדאמסקי.

די דירעקציע, וועלענדיג געבען די מעגליכקייט די ברייטע מאסען דאס בילד צו זעהן, האט די קינא-לייטונג רעדוצירט די פרייזען אויפ'ן ערשטען סעאנס ביז 60 גראשען פאר א בילעט אויף אלע פלעצער.

Koledze naszemu
Stanisławowi EDELBAUMOWI
z powodu zgonu siostry
Jego
B. P. MANI
wyrażają głębokie współczucie
Zarząd i Członkowie
Ż. K. S. „Kadima".
1270

רעאַליזם איז אויפבוי פון ארץ ישראל.

דער נעכטיגער רעפעראַט פון דר. שמריהו לעווין אין „סקאַלאַ".

דער נעכטיגער רעפעראַט פון ד"ר שמריהו לעווין אין „סקאַלאַ" איז גע־ווען אַ מוסטער פון שעהנרעדנעריי און אָראַטאָרישער קונסט. דער רעדנער האָט אין אַ זעהר שענער און לייכטער פאָרם געהאַלטען זיין רעפעראַט אין אַ פראַכטפולען יודיש, איבערגעשאָטען מיט פיל זעהר געלונגענע משלים און ביי־שפּילען. דער רעפעראַט איז דורכ'ן עולם אויסגעהערט געוואָרען מיט דער גרעסטער אויפמערקזאַמקייט.

אין אָנהויב מאַכט דער רעדנער אויפמערקזאַם, אַז איהם איז די טעמע נישט אָנגענעהם, אָבער ער טוט עס, ווייל די יודישע וועלט, וואָס אינטערע־סירט זיך מיט די פראַגען פון א"י, אויפבוי דאַרף זיך בעקענען מיט דער שטעלונג פון דער ציוניסטי־שער רעגירונג אין די דאָזיגע פראַ־גען. מ'האָט געקענט רעכנען, זאָגט דער רעדנער, אַז די צייט דערצו וועט קומען ערשט אין אַפּאָר צעהנדליג יאָהר אַרום, אָבער די ווירקליכקייט צווינגט אונז שוין איצט צו נעהמען דאָס וואָרט.

ציוניזם איז אַ פראַקטישע אָנווענדונג פון אַ לעהרע ווי אַזוי צו לעזען דאָס יודישע פּראָבלעם. דער רעדנער בע־שעפטיגט זיך שוין מיט'ן דאָזיגען פּראָב־לעם איבער 35 יאָהר. ער דערצעהלט ווי אונזאַנגענעהם ס'איז די שלימות נאָך געלד און ווי אַזוי ער האָט זיך געלע־רענט די תורה ביים געניאַלסטען מענש פון דער מאָדערנער וועלט ביים פּראָפ. איינשטיין, ווען ער איז געווען אין אַ דעלעגאַציע פון קרן היסוד צוזאַמען מיט פּראָפ. איינשטיין.

ביז צו דער באַלפור־דעקלאַראַציע האָבען די יודען געהאַט אַ בעציהונג אין דער וועלט ווי פון מענש צו מענש און ווי פון אַ קאָלעקטיוו צו דער בעטרע־פענדער רעגירונג פון לאַנד. די פּער־העלטניש צום יודישען קאָלעקטיוו איז בעטראַכט געוואָרען ווי צו אַן'אינטער־ליכער מלוכה־אָנגעלעגענהייט; די יודי־שע טיילען פון דער וועלט זענען נישט בעטראַכט געוואָרען אַלט אַנ'איינהייט בנוגע דער איבריגער וועלט און מלוכות.

און אָט איז געשעהן, אַז די יודען האָבען אויפגעהערט צו זיין אַן'אינטערע אָנגעלעגענהייט פון יעדער מלוכה. ווען די ענגלישע רעגירונג וואָלט געגעבען די באַלפור דעקלאַראַציע די ציוניסטען, אָדער די א"י־יודען, וואָלט די יודען־פראַגע נישט אויפגעהערט צו זיין אַנ'־אינערע פראַגע. נאָר ווען די דעקלאַ־ראַציע איז געגעבען געוואָרען דעם יודישען פאָלק, איז געשאַפען געוואָרען אַ נייע בעגריף בנוגע די יודען אין דער אינטערנאַציאָנאַלער וועלט.

אַ דאַנק דער אינערציע, עקזיסטירען נאָך אָבער אַלטע בעגריפען און מיר האָבען זיך נאָך נישט איינגעלעבט אין די נייע בעגריפען. די מעהרהייטס־פראַ־גע אין א"י איז איצט נישט די קאַרדי־נאַלסטע פראַגע. אינ'ם מאַנדאַט אויף א"י איז אויסגערעדט געוואָרען, אַז די אַראַבער זאָלען נישט געמינ־ערט ווע־רען אין זייערע ציווילע און רעליגיעזע רעכט. ס'איז נישט קיין צופאַל, וואָס עס ווערט נישט גערעדט וועגען פּאָלי־טישע רעכט. די אַראַבער האָבען שוין אַביסעל צופיל: מ'האָט זיי געגעבען העדזשאַס, איראַק און טיילווייז עבר הירדן; די יודען האָט מען געגעבען פּאָליטישע רעכט אויף א"י איידער זיי זענען אַהינגעקומען. די יודען האָבען בעקומען די דריטע דימיזיאָן און דאַר־פען זיך נישט אומקערען צו דער אַל־טער לאַגע. מ'דאַרף אויפקלערען די גוישע וועלט, דער קאַמף און אויפקלע־רונג דאַרף אַרויסגעטראָגען ווערען אויף אויסען, רופט אויס דער רעדנער.

רעדענדיג וועגען די בעציהונגען מיט די אַראַבער זאָגט דער רעדנער, אַז אונ־זערע חלוצים, וואָס אַרבייטען אין א"י האַלטען אויס אַזעלכע שוועריגקייטען, וואָס זעלנער אין די שוצען־גרובען האַלטען זיי אָפט נישט אויס. זיי לעבען דוקא בשלום מיט די אַראַבער און זוכען וועגען צו אַ פרידליך צוזאַמענלעבען.

דער רעדנער געהט דאַן איבער צו דער בעציהונג צו דער מאַנדאַטאָרען־מאַכט און ענטפערט אויף אייניגע פאָר־וואורפען, וואָס זענען געמאַכט־געוואָ־רען אין דער פּרעסע און אויף עפענט־ליכע פערזאַמלונגען.

אויב ווייצמאַן און סאָקאָלאָוו האָבען געקענט דערגרייכען, אַז דער עראָבע־רער פון ארץ־ישראל האָט בעת דער ערעפענונג פון דער ירושלים'ער או־ניווערזיטעט געהאַלטען אַ שטאַרקע ציוניסטישע דרשה, האָבען זיי גוט געטון; אויב אין א"י האָבען זיך די בעציהונגען פערבעסערט, אויב דאָרט הערשט רוה און אָרדנונג איז דאָס אין אַ גרויסע מאָס דער פערדינסט פון הער־בערט סאַמועל. די ערשטע צוויי יאָהר זענען געגעבען איהם געווען תערומות פון אַלע זייטען, ווען ער איז אָבער אַוועק־געפאָהרען האָבען געוויינט אַזעלכע מענשען ווי אוסישקין, און זיינע טרערען זענען געווען אויפריכטיגע. מיר זענען אונגעדולדיג, אָבער מיר ווילען זיך מוזען אויסלערנען דעם ענגלישען גע־דולד און ענגלאַנד וועט זיך בעקענען מיט אונזער אונגעדולד און וועט איהם מוזען אַריינעהמען אין איהרע חשבונות.

אַנ'אָנגעזעהענער ענגלישער פּאָליטי־קער, פיהרער פון אַ פּאַרטיי און געוועזענער מיניסטער קאָלאָנעל וועדזשוואוד האָט זיך אויסגעדרוקט, אַז א"י וועט ווערען די 7. ענגלישע דאָמיניע. איך ווינש זיך זאָגט דער רעדנער, אַז א"י זאָל ווירקליך ווערען אַ דאָמיניע פונ'ם גרויסען ענגלאַנד. ס'וועט דורכגעהען אַ צייט, אָבער קאַנאַדע האָט עס באַלד דערגרייכט? דרום־אַפריקאַ איז עס לייכט אָנגעקומען?

דער רעפערענט געהט נאָך דאַן אי־בער צו דער פראַגע וועגען דער פער־ברייטערטער יודישער אַגענץ. ס'איז אַ אינטערעסאַנטע ערשיינונג, אַז אַמעריקאַ איז נישט אַריינגעטרעטען אינ'ם פעל־קער־בונד און פונדעסטוועגען איז די באַלפור־דעקלאַראַציע אָנערקענט געוואָ־רען דורכ'ן קאָנגרעס און סענאַט.

ס'איז אַ וויכטיגע פּאָליטישע דער־גרייכונג, אַז דאָס גאַנצע אַמערי־קאַנער יודענטום זאָל זיין פערטראָטען אין דער יודישער אַגענץ. שליסליך, קע־נען דאָך 10 פּראָצענט נישט בויען די צוקונפט פון אַ פאָלק, דער קרייז פון בויער מוז פערברייטערט ווערען. צום סוף רעדט נאָך ד"ר לעווין וועגען די באַ־ען־פערהעלטנישען אין א"י און קומט צום אויספיהר, אַז דאָס לאַנד מוז געקויפט ווערען און בעצאָהלט ווערען.

דער רעדנער איז עטליכע מאָל אי־בערגעריסען געוואָרען מיט אַפּלאָדיס־מענטען. דער רעפעראַט איז פערענדיגט געוואָרען מיט'ן געזאַנג פון „התקוה".

---

20 יאָהר פון אַ פּראָפעסיאָנעלען פעראיין.

יובילעאום פון שעכטער־פעראיין.

היינט, פייערט דער פעראיין פון די אַרבייטער אין דער פלייש־אינדוסטריע זיין 20 יעהריגען יובילעאום. דער פער־איין האָט אונטער זיך אַ זעהר רייכע פערגאַנגענהייט. בעגרינדעט האָבען דעם פעראיין 10 אַרבייטער פון וועלכע 8 זענען נאָך היינט ביי דער אַרבייט. די נעמען פון די גרינדער זענען: גוטפּער־מאַן נפתלי, מאַבאַטשניק יוסל, קאַרפּעל משה, קריסקאַ וחום אלי', קאַמשקע מרדכי, סקורקאָווסקי עזריאל, קוזראַ מרדכי, גליקסמאַן מנשה, ווילמשקאָווסקי איטשע און פרייליך מאָנעס. דער פער־איין איז דורך דער רוסישער מאַכט לעגאַליזירט געוואָרען אין יאָהר 1906, און איז נאָך עטליכע חדשים'דיגע אַר־בייט פערמאַכט געוואָרען און אין יאָהר 1908 ווידער געעפענט געוואָרען. זעהר אַ סך האָט דער פעראיין אויפגעטון אויפ'ן אָרגאַניזאַציאָנעלען געביט, ווי למשל, אָרגאַניזירט די גאַנצע בראַנזשע, געשאַפען אַ שחט־הויז אַרבייטער־סעק־ציע, אַ וואורשט־אַרבייטער־סעקציע, אַ קעלבער אַרבייטער־סעקציע, אַ פלייש־העקער־אַרבייטער־סעקציע, וואורשט־שניידערקעס סעקציע און פלייש טראַנס־פּאָרט. אויפ'ן עקאָנאָמישען געביט האָט דער פעראיין אויך זעהר פיל אויפגעטון, אין קריגס צייט געשאַפען אַנ'איי־גענע קראַנקען־קאַסע, ביליגע און אומ־זיסטע קוכען, דעם גרעסטען אַנטייל גענומען אין אַלע אַרבייטער הילפס־אינסטיטוציעס, געשאַפען אַ קאָאָפּעראַ־טיוו פאַר אייגענע מיטגלידער. אויפ'ן עקאָנאָמישען געביט געשאַפען ביי די סעקציעס אַרטעלען און דערמיט אויס־געמיטען די אַרבייטס־לאָזיגקייט צווישען די מיטגלידער, געשטאַנען אויף דער וואַך פאַר די אינטערעסען פון די מיט־גלידער, צוגעפאַסט די אַרבייטס־לוי־נען צו דעם פערבראויך פון די מיט־גלידער, געשאַפען שעהנע און גרוימע לאָקאַלען פאַר די מיטגלידער, ווי זיי האָבען אין זיי זעהר בעקוועם – כמעט די צווייטע היים.

די יובילעאום פייערונג זאָגט צו צו זיין זעהר אימפּאָזאַנט, ווי עס פּאַסט פאַר אַזאַ שעהנע אינסטיטוציע, וועלכע איז איינע פון די עלטעסטע אין אונזער שטאָט.

יובילעאום פון „בנות־אגודת־ישראל"

מיטינג אין „פילהאַרמאָניע".

דער זונטאָג'דיגער מיטינג פון די „בנות אגודת ישראל" אין זאַל פון פיל־האַרמאָניע האָט צוגעצויגען אַ גרויסען עולם.

דעם מיטינג האָט געעפענט טענאָר מענדעלסאָן, וועלכער רעדט וועגען דער וויכטיגקייט פון דער אָרגאַני־זאַציע „בנות־אגודת־ישראל".

אין נאָמען פון דער לאָדזער „אגודה" בעגריסט די „בנות־אגודת־ישראל" ה' פישעל ליבערמאַן.

אַ זעהר געלונגענער אינהאַלטס־רייכע רעדע האַלט דער ראַדאָגאָשטשער רב ה' לאַסקי. ער פיהרט אויס אַז די יודי־שע פרוי, – די יודישע טאָכטער און די יודישע מוטער זענען די איינציגע, וועל־כע קענען העלפען צוריקפיהרען דעם יודענטום דעם פערלוירענעם שמאָלץ און גלאַנץ. דער. סטעמפעל גיט אָפּ אַ גרוס פון דער קראָקאָווער „אגודה" און ווייזט אָן אויף דער נויטיגקייט צו ער־ברייטערען די נעץ פון די „בית יעקב" שולען.

ה' פרידענזאָן האָט איבערגעלעזען אַ גרויסע צאָהל בעגריסונגען פון „אגודה" אָרגאַניזאַציעס פון פערשידענע שטעדט אין פּוילען און אין אויסלאַנד און בע־ריכטעט, אז אין די בית־יעקב־שולען לערנען זיך אומזיסט 100 אָרימע יודישע מיידלעך.

דער מיטינג האָט זיך פערענדיגט אַרום 12 אַ זייגער.

נייער צוזאַמענשטעל פון דער אַפּע־לאַציע־קאָמיסיע

ביי דער לאָדזער פינאַנץ־קאַמער.

די אַפּעלאַציע־קאָמיסיע ביי דער פי־נאַנץ־קאַמער האָט פערענדיגט איהר קאַ־דענץ דעם 31 דעצעמבער 1926. איצט איז בעשטימט געוואָרען אַ נייער צוזאַ־מענשטעל פון דער אַפּעלאַציע־קאָמיסיע, וועלכע וועט אָנהויבען איהר טעטיגקייט שוין פונ'ם 15 טען מערץ ה. י. און וועט זיין טעטיג 3 יאָהר.

ווי מיר דערוויסען זיך פון צענטראַ־לען סוחרים פעראיין (פעטריקאָווער 10) איז מצד דעם דאָזיגען פעראיין אַלס מיטגליד פון דער אַפּעלאַציע־קאָמיסיע בעשטימט געוואָרען דער וויצע־פּרעזי־דענט פון פעראיין ה' יעקב אייזנער.

באַרטאַשעק, באַרטעל, זשידאָווסקי.

רעדאַקטאָר פון לאָדזער „ראָזוואָי" פער'משפט אויף 22 וואָכען אַרעסט.

נעכטען איז אין קרייז געריכט פאָר־געקומען דער פּראָצעס פון רעדאַקטאָר באַרטאַשעק, פעראַנטוואָרטליכער רעדאַק־טאָר פון דער צייטונג „ראָזוואָי" דער־פאַר וואָס אין אָקטאָבער פ. י. איז אין דער צייטונג אָפּגעדרוקט געווען אַנ'־אַרטיקעל אונטער דער איבערשריפט: „באַרטעל, באַרטאַשעק זשידאָווסקי" מיט טענות, אַז דורך באַרטעלס פּאָליטיק ווערען די יודען פּאַוואָריזירט. דאָס גע־ריכט האָט פער'משפט באַרטאַשעק'ן אויף 22 וואָכען אַרעסט. די קוליציע, וואָס דער פערטיידיגער האָט פאָרגע־לעגט, האָט דאָס געריכט נישט אָנגע־נומען.

ער וויל אַ פריש־ווייבעל.

די ערשטע פרוי מאַכט אַבער אַ ויצעקו.

(–) נעכטען האָט זיך אין לאָדזער ראַבינאַט געווענדעט די פרוי חיה חאַך פון בושעזשינער 7 און דערצעהלט, אַז מיט 9 יאָהר צוריק האָט זי חתונה גע־האַט מיט אַ געוויסען מענדעל גראָשקאָוו־סקי, מיט וועלכען זי האָט געהאַט פינף קינדער.

מיט עטליכע חדשים שפעטער איז מענ־דעל פון איהר אַוועק און קיינער האָט נים געוואוסט, וואו ער איז אַהינגעקומען. איצט האָט זיך די פערלאָזענע פרוי זיך דערוואוסט, אַז איהר מאַן גרייט זיך חתונה צו האָבען מיט אַ מיידעל בריינ־דעל פון קיעלבאַך־גאַס 26.

די פרוי בעט דעריבער דעם ראַבינאַט צו אינטערוועניר'ען אין דעם ענין און נישט צו דערלאָזען, אַז גראָשקאָווסקי זאָל איצט חתונה האָבען.

דער ראַבינאַט האָט אונטערגענומען מיטלען, צו שטערען גראָשקאָווסקי'ן אין זיין חשק צו אַ צווייטען שידוך.

אומעטום רעדט מען איצט

וועגען „האַרעם" פון מלך אחשורוש.

שוין איבערמאָרגען, שבת אויף דער נאַכט, וועט זיך עפענען דער מאָדער־נער „האַרעם" – דער גרויסער פורים־באַל אין זאַל פון פילהאַרמאָניע.

אַרבייט איז אין דעם „האַרעם" אַריינגעלעגט – אַ ים. אַ חוץ די מאָדער־נע טענץ, וואָס וועלען דאָרט געטאַנצט ווערען, זענען אויך צוגעגרייט ספּעצ־יעלע „ושתי־המלכה בלעק באָטאָמ'ס" און טשאַרלסטאָנ'ס מיט ספּעציעל־צוגע־פּאַסטע מוזיק פון הענך קאָן. ס'זענען שוין אויך אויפגעשטעלט די קאַרוזעלע'ס, ראַדיאָ'ס. די פּראָזשעקטאָרען און – אַלץ קלאַפּט. אין לאָדז איז איצט דאָס בעס־טע שלח־מנות – אַ בילעט אויפ'ן גרוי־סען פורים באַל אין פילהאַרמאָניע־זאַל.

ווי מ'איז מודיע, האָט זיך דער גע־זונד־צושטאַנד פון אָסטראָווצער רבי'ן פערבעסערט. די חסידים ווערען אָבער געבעטען ווייטער צו זאָגען תהלים.

„פון כריסטוס ביז שפּינאָזאַ".

פאָרלעזונג פון ב. אויערבאַך אין „הזמיר".

היינטיגען שבת און זונטאָג וועלען אין זאַל פון „הזמיר" פאָרקומען 2 פאָר־לעזונגען פון דעם בעקאַנטען שריפט־שטעלער ב. אויערבאַך א. ד. ט.: „פון כריסטוס ביז שפּינאָזאַ".

דער פּרעלעגענט וועט אין זיינע רע־פעראַטען בעהאַנדלען דאָס שפּינאָזאַ־פּראָבלעם אין דער פילאָזאָפישער ליכט פון געשיכטע און געגענוואַרט.

ער וועט אַרומרעדען די פערשידענע נביאים־עפּאָכען ביי יודען אָנהויבענדיג פון די אַלטע צייטען פון קבלה ביז די מאָדערנע יודישע נביאים־דיכטער.

ה' ב. אויערבאַך, וועלכער געהערט צו די זעלטענע קענער פון די דער־מאָנטע פראַגען, איז גלייכצייטיג אַ פּאָ־פּולערער רעדנער, אַזוי, אַז אַלע פראַ־גען זענען לייכט צום פערשטעהן און האַלטען דעם צוהערער אין שפּאַנונג.

אין וואַרשא און אין אַ רייהע אַנדערע שטעט האָבען די פאָרלעזונגען געהאַט גרויס ערפאָלג.

„די מאַכט פון ליבע".

פאָרלעזונג פון ד"ר א. גליקסמאַן.

מאָרגען, פרייטאָג, וועט אין „פילהאַרמאָניע־זאַל" פאָרקומען אַ אינטע־רעסאַנטע פאָרלעזונג פון ד"ר א. גליקס־מאַן (פון וואַרשא) אויף דאָס טעמע „די מאַכט פון ליבע". די טעמע בעהאַנדעלט די זעהר אינטערעסאַנטע טעאָריע פון פּראָפ. פרויד וועגען דער ווירקונג פון סעקסועלע און עראָטישע מאָמענטען אין מענשליכען לעבען.

אין דעם רעפעראַט וועט ד"ר גליקס־מאַן, וועלכער האָט זיך קונה שם גע־ווען אַלס גוטער פּאָפּולאַריזאַטאָר, אַרומרעדען די עקרים פון פּראָפ. פרויד'ס טעאָריע, אין וועלכער ער בעווייזט, אַז דער עראָטישער מאָמענט עקזיסטירט שוין אין די ערשטע חדשים פון לעבען. ער וועט אויך בעלייכטען די פראַגע פון דער אומנאָרמאַלער ליבע און סעקסוע־לען דראַנג ביי מענשען. ס'ווערט אויך בעריהרט די בעדייטונג פון חלום אין עראָטישען לעבען.

די דאָזיגע פאָרלעזונג האָט איבעראַל, ווי זי איז געלייענט געוואָרען אַרויסגע־רופען אַ גרויסען אינטערעס און בייפאַל.

אויך אין לאָדז האָט די פאָרלעזונג אַרויסגערופען אַ קאָלאָסאַלע סענסאַציע־רעספּירונג.

ציהונג פון דער מלוכה־לאָטעריע.

5־טע קלאַס 25־טער טאָג.

15,000 זל. נומער 16148.

2.000 – 25745 54292 59632.

1 000 – 28604 59605 67578 78633.

600 – 6563 8962 18383 22983
26531 35561 35674 42163 56457 51635
68401 72583 74598 76247.

500 – 18990 26364 26429 29133
30299 38540 38649 39826 44353 44677
48467 49315 59277 68016 69909 70223
70245 78542.

די טאַבעלע פון די געווינסען

און פון די קרנ'ס קאָן מען יעדען טאָג גאַנץ אומזיסט איבערקוקען אין דער איינציגער, גרעסטער, עלטסטער און גליק־ליכסטער קאָלעקטור,

E. LICHTENSZTEIN i S-ka

WARSZAWA, MARSZALKOWSKA 146

אָדער אין איהרע אָפּטיילונגען:

Bielańska 3

Królewska 43

Kr. Przedmieście 37

Nalewki 42

Filja w Łodzi:

PIOTRKOWSKA 72

w gmachu **Grand Hotelu,**

בעמ.: לאָסען צו דער ערשטער קלאַס פון דער 15. מלוכה־לאָטעריע זענען שוין צו בעקומען. די געווינסען זענען פערגרעסערט פו: 12 אויף 16 מיליאָן זל. ס'איז אַ גרויסע נאָכפראַגע, ס'איז פאָראויסגעזעהן אַ מאַנגעל אין לאָסען. מיר ראַטען זיך מקדים צוזיין מיט'ן קויפען די לאָסען; ס'איז די העכסטע צייט! דער פּרייז פון די לאָסען איז נישט געענדערט, ד. ה. ¼ 10 זל., ½—20 זל., 1/1—40 זל.

די פירמע עקזיסטירט פון יאָהר 1835. קאָנטאָ פ. ק. אָ. 9374.

דאָס גרויסע געווינס פון 200,000 זל. אויפ'ן נומער 57918, 1) 50,000 זל.—נומ' 72883, 2) 50,000 זל.—נומ' 61282, ווי אויך די געווינסען פון 15.000 זל.—נומ' 75071, 10.000 זל.—נומ' 15056, 10.000 זל.—נומ' 40111, 5.000 זל.—נומ' 70050, 5.000 זל.—נומ' 72874, 3.000 זל.—נומ' 72833, 3.000 זל.—52019, 3,000 זל.—נומ' 72981, 3.000 זל. – נומער 73961, 3000 זל.—נומער 21769 זענען געפאַלען אין אונזער קאָלעקטור.

סענסאציאנעלער „ראדימנער" פראצעס אין פשעמישל.

(פון אונזער קארעספאנדענט).

אכטער טאג.

די פארמיטאג-זיצונג איז געווען פאר-נומען מיט'ן עדות-זאגען פון זוהן פון האטעל-אייגענטימער אין ראדימנע שמעון אייזענבערג, וועלכער דערצעהלט, אז עס איז גישט אמת, אז דער רב האט זיך אין האטעל געקושט מיט דער זלאטע רובין, ווארום עס זענען שטענדיג אנ-וועזענד געווען א סך מענשען.

דעם רבי'נס טאכטער ראצע מייער דערצעהלט פערשידענע פרטים ווי אזוי פרוי רובין פלעגט פון איהר פאטער, דורך פערשידענע דראהונגען אויספרע-סען געלד.

די נאכמיטאג-זיצונג איז שוין פאר-געקומען צוריק אין גרויסען זאל. אויף דער דאזיגער זיצונג איז פערענדיגט געווארען דאס פערהערען די עדות.

צום סוף פון דער זיצונג איז פאר-געקומען א העפטיגער ווערטער-קאמף צווישען די אדוואקאטען. זלאטע רובינ'ס פערטיידיגער האבען געוואלט, אז דאס געריכט זאל ארויסרופען עדות פון אמע-ריקא. דער פראצעס וואלט אזוי ארום געווארען אפגעשלעפט.

דעם רב'ס יונגסטע טאכטער מינדעל שאפירא שילדערט אלס עדות די מא-מענטען, ווען זלאטע רובין איז געקו-מען צופאהרען קיין ראדימנא, ווען זי איז געפאהרען קיין קראקא א. א. וו. זי דערצעהלט, אז ווען זלאטע איז גע-ווען אין ראדימנא, האט זי זיך געקלאגט, אז מען בעהאנדעלט זי נישט גוט ביים רב אין הויז, דער רב האט איהר דע-רויף געהאט געזאגט, אז מען בעהאנ-דעלט זי גאנץ גוט. מען רופט זי „רבי-צין", כאטש זי איז קיינמאל קיין רבי-צין נישט געווען און וועט קיינמאל נישט זיין.

זלאטע רובין האט דאן געזאגט: „איך בין דאך דיין ווייב".

יא — האט דער פאטער געענטפערט — מיט א רעוואלווער האסטו מיך גע-צוואונגען.

פארז.: צי זענט איהר געגאנגען מיט זלאטע רובין צו אבי'הם דאמיניק.

עדות: צוויי מאל.

פארז.: זי האט זיך צו איהם גע'-שדכנט.

דר. פייפער: ווער איז געווען דער שדכן?

עדות: זי האט זיך אליין גע'שדכנט.

וויי‌טער ווערט אויסגעהערט אלס עדות דעם ראדימנער רב'ס פרוי.

ווען די רבי'צין קומט אריין אין זאל, האט איינע פון איהרע טעכטער איהר אראפגענומען דעם פאלטא. דער פער-הער פון דער רבי'צין האט געמאכט זעהר א שווערען איינדרוק. זי האט גע-רעדט א סך. דא האט זי געוויינט, דא געלאכט. זי האט זיך אפט געווענדעט צו זלאטע רובינ'ס זייט. זלאטע רובין האט זיך אבער דאס מאל פערהאלטען רוהיג און גארנישט געענטפערט.

זי האט גערעדט יודיש און צום ער-שטען מאל האט מען זיך בענוצט מיט אנ'איבערזעצער, דעם דירעקטאר פון געריכטס-ביורא, ה' שראמעל.

די ריכטער און די אדוואקאטען הא-בען די 58-יעהריגע געשוינט און איהר נישט געשטעלט קיין איבריגע פראגען.

ווען איהר פערהער האט זיך פער-ענדיגט, האט ד"ר לאנדוי זי בעגלייט ביז צו דער טיר ביים ארויסגאנג.

פארז.: צי זענט איהר זלאטע רובינ'ס א קרובה?

די רבי'צין שמייכעלט און שאקעלט מיט'ן קאפ אויף ניין. אבער באלד צע-וויינט זי זיך.

פאר.: איהר האט אייך ווען עס איז געקענט מיט זלאטע רובין?

רבי'צין: קיינמאל נישט.

פארז: ווי אזוי האט איהר אייך מיט איהר בעקענט?

עדות: ווען זי איז געקומען קיין ראַ-דימנא, האט מען מיר זי פארגעשטעלט אלס קרובה. און דאן האט דער רב גע-זאגט, אז איהר פערשטארבענער מאן איז געווען זיין קרוב.

איינמאל נאכמיטאג, האט מיר זלאטע רובין דערצעהלט, אז זי האט א קינד פון רב. איך האב איהר געזאגט, אז דאס איז אנ'אונמעגליכע זאך, ווייל דער רב פיהלט זיך שוין 8 יאהר שוואך און עס קאן קיין רייד נישט זיין וועגען דעם, ער זאל האבען געהאט א קינד.

דערויף האט זלאטע רובין געזאגט, אז ווען דער רב איז געווען אין אמע-ריקא, האט זי, זלאטע, געפונען א מיטעל אז דער רב זאל זיך פיהלען שטארקער, און אז דאס מיטעל איז איהר סוד. איך האב דאן געזאגט, אז איך בין גרייט צו שווערען ביי א ספר-תורה, אז די גאנצע מעשה איז ליגען, אז דער רב האט אין אמעריקא נישט געהאט צו טון מיט קיין נשים.

זלאטע רובין האט מיר פארגעלעגט 4000 דאלאר. אז איך זאל פאהרען קיין ארץ-ישראל. איך, האב נישט מסכים גע-ווען. ווי אזוי — האב איך גע'טענה'ט — קאן איך אוועקפאהרען פון מיינע קינ דער.

מורא האבענדיג פאר א סקאנדאל, האב איך אונטער דער דיקטאנדא פון זלאטע רובין געשריבען א בריף צו מיין ברודער, א רב, אין אמעריקא, אין דעם בריף האב איך געשריבען:

„ליבער ברודער! מיין מאן איז גע פעהרליך קראנק. מען האט צו איהם ארויסגערופען א פראפעסאר פון קראקא. ער דארף האבען גרויס רחמים. בעט פאר איהם, ער זאל בלייבען א טאטע צו זיינע 9 קינדער. זלאטע רובין וויל מיט דיר חתונה האבען. זי וועט דיר געבען 10,000 דאלאר נדן און וועסט קאנען טון מיט'ן געלד, וואס נאר דו וועסט אליין וועלען".

דעם בריף האב איך נישט אוועקגע-שיקט. ווי לאנג זלאטע רובין איז געווען אין ראדימנא, האב איך איהם געהאל-טען און ווען זי איז אוועקגעפאהרען קיין מארינבאד, האב איך איהם פער-ברענט.

פארז.: צי האט אייך זלאטע רובין געוואלט געבען 4000 דאלאר, כדי איהר זאלט אייך גט'ן מיט אייער מאן?

רבי'צין: ניין, וועגען גט איז אינ-גאנצען נישט געווען קיין רייד. זי האט מיר געוואלט געבען 4000 דאלאר, כדי איך זאל פאהרען קיין ארץ-ישראל.

פראק.: איהר האט געפרעגט דעם רב, צי ער האט געהאט א קינד מיט זלא-טע'ן?

רבי'צין: איך האב נישט געהאט די דרייסטקייט איהם צו פרעגען. איך האב איהם נישט געוואלט קרענקען מיט אזא פראגע. ער האט אזוי אויך געהאט גע-נוג עגמת נפש. איבעריגענס, איך האב דאך סיי ווי נישט געגלויבט די גאנצע מעשה, איך האב דאך געוואוסט, אז דער רב פיהלט זיך שוואך שוין 8 יאהר.

ד"ר פרים: צי האט אייך זלאטע רו-בין געזאגט, אז דער רב האט מיט איהר חתונה געהאט און אז ער איז איהר לעגאלער מאן.

רבי'צין: זי האט געזאגט, אז זי האט צום רב פונקט אזא רעכט ווי איך, אז זי איז מיט איהם געשטאנען אונטער דער חופה.

וויי‌טער האט די רבי'צין דערצעהלט, ווי זלאטע איז געקומען צו איהר אין הויז מיט א פאליציי-אגענט, כדי צו מא-כען א רעוויזיע. זי האט געזוכט א כתובה. דא צעוויינט זיך די רבי'צין.

דער פערהער ווערט איבערגעריסען און די רבי'צין פערלאזט דעם זאל.

דער פארזיצער טיילט מיט, אז עס איז אנגעקומען א דעפעשע פון קראקא, אז דער עדות אניספעלד איז אוועקגע-פאהרען קיין אויסלאנד און עס ווערט בעשלאסען צו לייענען פון די אקטען זיינע ערקלערונגען, וועלכע ער האט געגעבען בעת דער אויספארשונג.

דער עדות אניספעלד האט ערקלערט, אז זייענדיג אין מארינבאד אין א פעג סיאנאט, האט ער בעמערקט די זלאטע רובין. זי פלעגט זיך ארומדרעהען אי-בער די קארידארען, רעדען צו זיך און שטארק נעסטיקולירען. זי האט אויף איהם געמאכט אנ'איינדרוק פון אנ'אוב נארמאלע פרוי.

ווען ער האט זיך מיט איהר בעקענט האט זי איהם דערצעהלט, אז זי האט אין אמעריקא 2 מאל חתונה געהאט.

בעת דער לעצטער חתונה מיט'ן רב אין געריכט האט מען פון זיי ביידע געמאכט אפיציעל א פאטאגראפיע און א קאפיע פון דער פאטאגראפיע געפינט זיך צווישען די אקטען אין געריכט.

וויי‌טער האט איהם זלאטע דערצעהלט אז ווען דער רב איז אוועקגעפאהרען פון אמעריקא, איז זי געווען אין אנדערע אומשטענדען און אין 7-טען חודש האט זי געהאט א קינד, דאס קינד האט זי אוועקגעגעבען א ווייבעל אויפצוהאדע-ווען. וועגען דעם קינד האט זי אפט גערעדט, בעוויינט זיין גורל, געזאגט, אז זי דעפעשירט אפט קיין ניו-יארק אנפרעגענדיג, וואס דאס קינד מאכט. זי פלעגט זאגען: וואס איז דאס צופה'לע שולדיג? פס מוז דאך האבען א טאטען! זי וועט טהון אלץ אין דער וועלט, אז דאס קינד זאל האבען א גזעצליכען טאטען.

נאך מאריענבאד האט דער עדות גע-זעהען זלאטע'ן ערשט אין קראקא.

זי האט איהם דאן דערצעהלט, אז דער בעלזער רבי האט אויסגעגלייכט דעם סכסוך צווישען איהר און דעם ראַ-דימנער רב פאר'ן קינד בעקומט זי 10,000 דאלאר און פאר זיך 5000 דא-לאר.

דער פארזיצער פרעגט זלאטע'ן, וואס זי זאגט צו דעם אלעם?

זלאטע ענטפערט: אלע עדות האבען געזאגט ליגען און דער עדות איז אויך א פאלשער.

פארז.: זאגט, צי דאס איז אמת, וואס ער האט דערצעהלט?

זלאטע: איך האב איהם גארנישט דערצעהלט.

דערמיט ווערט פערענדיגט דער פער-הער פון די עדות און די צדדים טרע-טען ארויס מיט פערשלאגען.

דער פראקוראר טיילט מיט, אז ער האט בעקומען פיל בריף פון פערשי-דענע פערזאנען, וועלכע בעמיהען זיך צו בעלויכטען דעם פראצעס. מיט 2 טעג צוריק האט די אנגעקלאגטע זלאטע רו-בין ערקלערט, אז זי האט נישט געקענט קיין טיראס און דא פון אניספעלד'ס ערקלערונגען איז צו זעהן, אז זי האט איהם יא געקענט. ער וועט דעריבער איבערלייגען א בריף פון ה' טיראס.

ד"ר פייפער זאגט זיך שארף ארויס געגען דעם.

ד"ר גראספעלד לעגט פאר ארויסצו-רופען עדות פון אמעריקא.

ד"ר לאנדוי זאגט זיך ארויס געגען אבשלעפען דעם אונערטרעגליכען פרא-צעס, אין וועלכען די אנגעקלאגטע האט אריינגעטראגען אזא שמוציגע פארנאגראפישע אטמאספערע. ער לעגט פאר בלויז ארויסצורופען אלס עדות א גע-וויסען ה' פנחס לוקס פון ניי-סאנטש, וועלכע וועט ערקלערען, אז מיט לאנגע יאהרען צוריק האט זלאטע רובין אנגע-פיהרט מיט א פרעהליך הייזעל, און אז זי האט שוין נישט איינמאל שאנטא-זשירט פערשידענע מענשען מיט צי-ווילע חתונות אין די געריכטען און נישט געבוירענע קינדער.

דער ראדימנער רב איז נישט איהר ערשטער קרבן. זי איז שוין נישט איינ-מאל געווען ארעסטירט פאר פערשיועגע אפערעס.

ד"ר פייפער איז געגען לאנדוי'ס פארשלאג דאגעגען לעגט ער פאר נאכ-אמאל, אז מען זאל בעטראכטען דעם רב'ס קערפער אין צוזאמענהאנג מיט דער ערקלערונג פון זלאטע רובין, אז זי קען די אינטימע טיילען פון זיין קערפער.

דאס געריכט געהט אוועק אויף א בעראטונג און אלע פארשלאגען פון ביידע צדדים ווערען אבגעווארפען.

ווארשאווער רבנים וועגען „ראדימנער" פראצעס.

ווארשא. (טעלעפאניש) אין א גע-שפרעך מיט איינעגע מיטגלידער פון ווארשאווער ראבינאט וועגען „ראדימנער" פראצעס, האבען זיי ערקלערט אט וואס:

הרב זילבערשטיין האלט, אז מען טאר נישט דעם פראצעס אין פשעמישל פער-גלייכען מיט'ן מאצאך-פראצעס, ווייל קודם כל איז ביי רבנים, צוליב זייער ספעציפישער וועלט פון תורה און יראת שמים, נישט מעגליך אנטימאראלישע און אנטיזיטליכע האנדלונגען.

— לויט אבער די רייד פון ראדימ-נער רבי'ן איז צו זעהן, אז ער איז בלויז פערפיהרט געווארען צוליב דרא-הונג; ער האט זיך נאר שוואך געווערט בעגען איהר און האט דעריבער אפגע-סון נארישקייטען, ווי צום ביישפיל: געזאגט הרי את „מגורשת" אנשטאט הרי את מקודשת.

הרב ריטשעוואל איז נאר אין אנ'אנ דערער מיינונג. ער איז אש להבה אויפן ראדימנער רבי'ן, און ווי הרב ריטשי-וואל דריקט זיך אויס, איז דער ראדים נער רבי א שוטה, ווייל אנדערש קען נישט אויסגעטייטשט ווערען זיין האנד-לונג צו מאכען א ציווילע חתונה צוליב דראהונג.

דער רב — זאגט וויי‌טער הרב ריט-שעוואל — האט דאך אין אמעריקא גע-האט פיל פריינד, עס וואלט גענוג גע-ווען ווען ער פערטרויט זיך פאר זיי, וואלטען זיי איהם געהאלפען זיך בע-פרייען פון איהר. קוים האט דער רבי דאס נישט געטון אין דער ערשטער מי-נוט און זיך אריינגעלאזען מיט דער זלאטע אין „מחוקת", האט געמוזט גע-שעהן דאס, וואס עס איז געשעהן.

וואס שייך ווייטער דעם פראצעס גופא האלט הרב ריטשעוואל, אז ער וועט מסתמא האבען דעם אויסגאנג, אז דער רבי איז פערפיהרט געווארען.

הרב פוזנער פערשטעהט, אז זלאטע רובין האט פערשפרייט ארום ראדימ-נער רבי'ן א נעץ, אין וועלכער זי האט איהם געוואלט פאנגען. דער פראצעס גופא, ווי איבערהויפט די ערקלערונגען פון זלאטע רובין אויפ'ן פראצעס מא-כען אנ'עקלהאפטען איינדרוק. דער פראצעס האט דעריבער אין אלגעמיין א דעמאראליזירענדע ווירקונג.

— איך קאן נישט דעם ראדימנער רב פערזענליך אבער אביעקטיוו גענומען מוז מען פעסטשטעלען, דאס א רב איז בשום אופן נישט פעהיג צו אזעלכע זא-כען, וועלכע עס ווייזט איהם צו פרוי רובין.

מיטגלידער פון לאדזער ראבינאט וועגען „ראדימנער" רב און וועגען די פרוי רובין.

(—) אין צוזאמענהאנג מיט דעם סענ-סאציאנעלען „ראדימנער" פראצעס, וואס קומט פאר אין פשעמישל, האבען מיר זיך געווענדעט צו איינעגע מיטגלידער פון לאדזער ראבינאט וועגען זייער מיינונג אין דעם גאנצען פערפלאנטערטען ענין.

הי"ב ר' יוס'עלע פיינער האט אונז צווישען אנדערן געזאגט:

דער איצטיגער „ראדימנער" פראצעס האט שטארק קאמפראמיטירט און דער-נידריגט דעם כבוד-הרבנות. וועגען איהר גופא, די זלאטע רובין דארף מען נישט רעדען. זי איז געוויס א שאנ-טאזשיסטקע און נישט נארמאלע. אבער דער רב שפירא איז אויך נישט אין ארדנונג. אויב ער האט אפילו נישט געהאט קיין שלעכטע כוונות ביי פיהרען געשפרעכען מיט זלאטע רובין, האט ער בשום אופן נישט געטארט פערגעסען ווער ער איז, און אז מיט זיינע מעשים קען ער ברענגען חרפה א גאנצען כלל. דער איצטיגער פראצעס האט בלי-ספק דערנידריגט דעם אנזעהן פון א מרא-דאתרא סיי אין די אויגען פון יודען, סיי ביי די אומות העולם. איך האב מורא, אז מ'וועט זיך שוין איצט אין אמעריקא בעציהען מיט אונצוטרוי צו יעדען רב אדער רבי'ן וואס וועט אהין קומען.

דער מורה הוראה הי"ב ר' לייביש ראזענבערג ערקלערט:

קודם כל איז בעוואוסט, אז די גמרא זאגט: „תלמוד חכם שעשה עבירה ביום אל תהרהר אחריו בלילה, מפני שעשה תשובה". אזוי דארף עס זיין. צי ס'איז אויך אזוי געווען מיט'ן „ראדימ-נער" רב — ווייס איך נישט. איך שעהם זיך צו לעזען דעם וויי‌טערדיגען גאנג פון פראצעס. דער גאנצער ענין איז א גרויסע בושה. דאס אלץ, וואס האט זיך געהערט אין געריכט דערנידעריגט דעם כבוד הרבנות. אזא מעשה איז אין יודישען לעבען נאך נישט געהערט געווארען. די יודישע רבנים זענען פון שטענדיג אן געווען א מוסטער פון אנ-שטענדיגקייט און ריינקייט. מיט דער מעשה ראדימנע ווערט פערצייכענט א פלעק. דער ראדימנער רב איז בעגאנ-גען גרויסע שטותים און פערגעסען, אז ער דארף היטען זיין פערזאן, אלס רב. דער רבנישער כלל אין פוילען דארף זיך פיהלען פון דעם ענין ראדימנא שטארק געטראפען.

טעאטער „סקאלא", ציגעלגאס 18.

גאסטראלען פון בעריהמטען ארטיסט

יוליוס אדלער

צוזאמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אנסאמבל. פרויען: הדסה, האליטש, רעגינא, פאלאמאן, פאדערמאן, שייעוויטש. מענער: האמבורגער, כאוי, קורץ. קאן, קראנק, שטאקפעדער, ראטשייז און אנדערע.

פרייטאג דעם 11-טען און שבת, דעם 12-טען מערץ, 8.30 אווענד—פרעמיערע! צום ערשטען מאל אין פוילען די נייעסטע מעלאדראמע מיט געזאנג און טענץ, וועלכע איז געשפילט געווארען א גאנצען סעזאן אין ניו-יארקער נאציאנאל-טעאטער מיט'ן גרעסטען עיפאלג אין 4 אקטען (5 בילדער) פון וו. סיגעל

„צוויי חברים"

„הויפט-ראל „גדליהו"— יוליוס אדלער.

אין דער פיעסע ווערען געזונגען פאלג. נומערן געזאנג: 1) לחיים גוטער ברודער—געזונגען דורך יוליוס אדלער און ד. האמבורגער; 2) קום, לאמיר טאנצען—געזונגען דורך ה. רעגינא און שטאקפעדער; 3) דער לעצטער וועג—געזונגען דורך יוליוס אדלער; 4) ס'איז ניט דאס—געזונגען דורך א. קורץ.

שבת, 3.30 נאכמ. צו ביליגע פרייזן די הערליכע מעלאדראמע מיט געזאנג און טענץ

דער בלינדער מאלער מיט י. אדלער אין דער טיטול-ראלע.

אכטונג! צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבען גאנץ אומזיסט דאס הערליכע ליד: „וואס געוועזן איז געוועזן" מיט יוליוס אדלער'ס פאטאגראפיע.

מאנטאג, ד. 14 מערץ—גרויסע פאפור. פארשטעל. צו ביליגע פרייזן וואס? בילעטען אין קאסע פון טעאטער „סקאלא". אימפרעסאריא: א. שטאקפעדער.

די, וועלכע אזעוו האט פערראטען.

(29

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען.

צוליב דער וויכטיגער שטעלונג, וועלכע ער האט פערנומען, האט אזעוו געלעבט אין וואוילשטאנד און ליקסוס, אין פערגלייך מיט דעם ספארטאנישען, ארימען לעבען, וועלכען עס האבען געפיהרט אנדערע חברים פון דער רעוואלוציאנערער פארטיי.

ס'איז נויטיג געווען, ער זאל האבען א פרייען צוטריט אין יענע הייזער און צו יענע מענשען, איבער וועלכע ער האט ארויסגעטראגען זיינע טויט-אורטיילען. קיינעם האט נישט געקאנט קומען קיין חשד אין קאפ, ווען ער האט פערבראכט גאנצע נעכט אין פעטערבורגער „אקוואריום", א נאכט-לאקאל, וואוהין עס פלעגען קומען די עלעגאנטסטע קאקאטעס, די העכסטע אפיצירען, געהיים-אגענטען און רעוואלוציאנערען.

אזעוו האט געהאט א פרוי, א רעוואלוציאנערקע, א ריינע און עהרליכע נשמה, וועלכע האט געגלויבט אין איהם, ווי אין א גאט, ביז ער איז נישט דעמאסקירט געווארען. די פרוי האט איהם געבוירען צוויי קינדער. אין „אקוואריום" האט זיך אזעוו בעקענט מיט א דייטשער ווארייעטע-זינגערין, פאר וועלכער ער האט זיך פארגעשטעלט אלס סאלידער סוחר. זי איז שפעטער געווארען זיין געליבטע און האט איהם בעגלייט קיין דייטשלאנד.

אין „אקוואריום" פלעגט מען אזעוו'ן אפט זעהן זיצען אין א בעזונדערער נישע, נעבען איהם די שאנסאנעטע און דער שעף פון דער געהיים פאליציי, גענעראל געראסימאוו, וועלכער איז נישט געווען עמיץ אנדערש, ווי אזעוו'ס שעף אין דער אכראנע. עס פלעגען פערבייגעהן אזעוו'ס פריינד פון דער פארטיי און זיך פרעהען, וואס „אונזער אזעוו" איז אזוי געשיקט און נעהמט או'ף דער ווענדעקע אזא וויכטיגע פערזאן, ווי דער שעף פון דער געהיים-פאליציי.

ביי מאנכע האט זיך אריינגעכאפט דער ווארעם פון צווייפעל אין אזעוו'ס ערליכקייט און זיין ראלע. מ'האט אבער נישט געוואגט וועגען דעם הויך צו רעדען, אויס מורא נישט צו ווערען אויסגעלאכט און פערטריבען.

דאס געשפענסט פון פראוואקאציע.

דער פערדאכט, אז אין צענטער פון דער סאציאל-רעוואלוציאנערער פארטיי האט זיך אריינגעכאפט פראוואקאציע, איז ביי איינינע מיטגלידער פון דער פארטיי ענטשטאנען נאך אין יאהר 1906 דער פערדאכט האט זיך געשטארקט און אנגענומען די פארם פון בעגרינדעטע השערות אין סוף 1907, און איז פערוואנדעלט געווארען אין זיכערקייט נאכ'ן דורכפאל פון דער צבוג'דיגער קאמפס-אפטיילונג אין אנהויב פון 1908.

די אומטעטיגקייט פון דער פארטיי און די אומעכטיגקייט פון איהרע קאמפס-ארגאנען אין די צייטען פון דער פינסטערסטער רעאקציע און שרעקליכסטע רעפרעסיעס, בעזונדערס נאכ'ן פונאנדערלאזען די ערשטע מלוכה דומע, האט ארויסגערופען פערוואונדערונג און האט נישט געקאנט געפונען קיין נארמאלע אויסטייטשונג. עס האט זיך געדאכט, אז אין אט דעם ענטשיידענדען מאמענט, בעת די רעאקציע האט זיך צובושעוועט אויף אלע פראנטען, דארף די קאמפס-ארגאניזאציע געבען א געהעריגען ענטפער. די קרייזען פון דער רעוואלוציאנערער בעוועגונג, וועלכע זענען געשטאנען אויפ'ן שטאנדפונקט פון אינדיווידועלען טעראר, האבען געהאלטען, אז אויב עס איז נישטא קיין מעגליכקייט פון מאסען-ארויסטרעטונגען, דארף די טעראריסטישע ארגאניזאציע ארויסטרעטען אקטיוו. און דאך, אין די סאמע טראגישע מאמענטען פון רעגירונגס טעראר האט די סאציאל-רעוואלוציאנערע פארטיי געשוויגען.

אמת, בנוגע דער ראלע און דער בעדייטונג פון רעוואלוציאנערען טעראר און זיין פראקטישער צוועקמעסיגקייט אין בעשטימטע מאמענטען זענען אין דער פארטיי געווען פערשידענע מיינונגען. אבער גראד דעמאלט האט די פארטיי מיט גארנישט ארויסגעוויזען, אז זי זאגט זיך אפ פון טעראריסטישער טעטיגקייט. פון דער אנדערער זייט האבען אין סוף 1906 און אין 1907 די „קאמפס-אפטיילונגען" פון דער סאציאל-רעוואלוציאנערער פארטיי אדורכגעפיהרט מיט ערפאלג א רייהע טעראריסטישע אקטען. די דאזיגע אפטיילונגען זענען פאקטיש געווען מעהר אויטאנאם לגבי דעם צענטראל קאמיטעט פון דער פארטיי, ווי די „קאמפס-ארגאניזאציע" (באיעוואיא ארגאניזאציא) דערפון איז געווען געדרונגען, אז דער צענטער פון דער פארטיי זאגט זיך נישט אפ פון טעראר, נאר די טעראריסטישע ארבייט ווערט געפיה"ט מיט ערפאלג אויף וויפיל די אויספיהרער שטעהען וואס ווייטער פון דעם פארטייאישען צענטער.

אין אנהויב 1907 זענען ביי גאנץ רעטזעלהאפטיגע בעדינגונגען ארעסטירט געווארען די מיטגלידער פון דער קאמפס-ארגאניזאציע שטיפטאר זילבערבערג און גראנסקי-סוליאטיצקי. זיי זענען געווען בעשולדיגט אין אנטיילנעמען אין מארד פון פעטערבורגער גראדאנאטשאלניק פאן דער לאוניץ. איבער זיי איז גיך פארגעקומען א קריגס-געריכט און אין עטליכע טעג ארום איז איבער זיי אויסגעפיהרט געווארען דער טויט-אורטייל. דער פלוצלינגער ארעסט, די גיכקייט פון געריכט, בעת עס זענען געווען זעהר ווייניג יורידישע בעווייזען נעגען די ארעסטירטע, די שנעלקייט פון דער עקזעקוציע — דאס אלץ האט בעוויזען בולט, אז די אכראנע איז אויסגעצייכענט אינפארמירט און אז זי וויל וואס גיכער מאכען א סוף צו דעם ענין און אז זי בעהאלט עפעס. דער טויט פון שטיפטאר זילבערבערג (זיין פסעוודאנים איז געווען סערעבראוו), א ליבען און סימפאטישען יונגען רעוואלוציאנער, האט געמאכט א טיפען איינדרוק צווישען זיינע חברים. די אומשטענדען, ביי וועלכע עס זענען אומגעקומען שטיפטאר און גראנסקי האבען פערשטארקט דעם פערדאכט, אז אין צענטער פון דער ס.ר. פארטיי אדער נאהענט צום צענטער איז פערהאן א נעסט פון פראוואקאציע.

רעטזעלהאפט איז פארגעקומען די אומבעריהרליכקייט פון די הויפט-פארטיי-פיהרער, וועלכע האבען געהערט צום צענטראל-קאמיטעט, אדער זענען געשטאנען נאהענט צום צענטער. אין מאמענטען פון מאסען-ארעסטען און די שרעקליכסטע רעפרעסיעס זענען די פיהרער, וועלכע די מאכט האט גוט געקאנט (נאטאנזאן, וויקטאר טשערנאוו א.א.) געבליבען אומבעריהרט, נישט קוקענדיג אויף זייערע עפענטליכע ארויסטרעטונגען און אפטע רייזעס. אפט פלעגט מען עמיצען פון זיי שיער, שיער נישט ארעסטירען, נאר ער דרעהט זיך ארויס אוי'ף א משונה'דיגען אופן; אפט ארעסטירט אין אנ'אנדערען, נאר ער קומט אפ מיט נאר א קליינער שטראף. בכלל אבער האט מען די מיטגלידער פון צענטראל-קאמיטעט נישט געריהרט.

(פארזעצונג קומט)

יורידישע עצות.

פון דער דאזיגער אפטיילונג נעם דן רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט"

בעים דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 10. מערץ 1927.

5095. אנ'אינוואליד.

דער ראבאט פון אימפארטירטע און ספעציעלע טאבאק-אויסארבייטונגען פאר הויז הענדלער איז נעהעכערט געווארען אויף 4 פראצ. און פון געוועהנליכע אוי'ף 8 פראצ.

5096. ווייצמאן.

פון 1 פעברואר 1927 איז דער הויפט-ליקווידאציאנס-אמט געווארען א בעשטאנד טייל פון פינאנץ מיניסטעריום.

5097. ק. 32.

עס איז א פראגע, צו איהר ווילט די וועקסלען שיקען דירעקט אדער דורך דער פערמיטלונג פון א דעוויזען באנק אין ערשטען פאל מוזט איהר האבען אנ'ערלויבניש פון דער פינאנץ-מאכט. דעסגלייכען מוז יעדער וועקסעל ווערען געשטעמפעלט דורך דער זעלבער מאכט צו וועלכען קאנט איהר שיקט איין א ווערט פאקעט.

5098. ה. נ.

אויפ'ן סמך פון דער 8-טער קאפ. פאטענט קאנט איהר פערקויפען די אייגענע אויסארבייטונגען, ווען דער ווערקשטאט געפינט זיך אין זעלבען צימער. האנדעלט איהר דאן אויך מיט פרעמדע אויסארבייטונגען מוזט איהר שוין האבען א בעזונדערן האנדעלס-פאטענט. עס דראהט אייך א שטראף אין דער הויך פון 3 מאל פון פאטענט-פרייז.

5099. א מאגיסטער פראוו.

א געריכטס אפליקאנט איז א מלוכה בעאמטער און זיין נאמינאציע ווערט פערעפענטליכט אין „מאניטאר פאלסקי" לויט ן ארט. 6 פון אוסטאוו פון 17-טען פעברואר 1922 וועגען ציווילען מלוכה-דינסט קאן אויף אנ'אמט נאמינירט ווערען נור א פוילישער בירגער. ממילא כל זמן איהר האט נישט בעקומען די פוילישע בירגערשאפט קאן נישט זיין קיין רייד וועגען א נאמינאציע אלס אפליקאנט.

5100. פ. נאכמאן.

דער סקארב קאן צו טרעטען צו דער היפאטעק אבער נאר אין עצם ענין און נישט פאר די צוגעוואקסענע פראצענטער און שטראפען.

5101. I F.

עס איז א פראגע צו דער פאליציאנט איז אין טעאטער דעמאלט געווען אלס געוועהנליכער צושויער צו ער האט דארט ערפילט א דינסט-פליכט. אין ערשטען פאל דארפט איהר איהם דירעקט איינקלאגען אין געריכט. אין צווייטען פאל דערלאנגט אנ'אנקלאגע אין דער פאליציי קאמאנדע.

רעדאקציאנס-קאלעגיום: מ. בראדערזאהן, ל. בראנס, ח. י. ברוסטאווסקי, ב. זינגער
פעראנטווארטל. רעד.: ח. קויפמאן.
ארויסגעבער: פערלאג „נייער פאלקסבלאט", פראדוציר-קאאפעראטיווע מיט פאי-האפטונג.

„די שווארצע כריזאנטעמע".

(38

עקזאטישער ראמאן.

דער דאקטאר האט קיין ברירה נישט געהאט און איז אריין אין צווייטען צימער.

— ברענגט מיר ווארעם וואסער, זייף און א האנדטוך — האט בעפוילען דאקטאר לעווי דעם בעדינטען.

דער דינער האט אריינגעבראכט די אלע זאכען און דר. לעווי האט זיך גענומען ארומוואשען. דאס העמד, די מאנדזשעטען, די מארינארקע, אלץ איז געווען אין בלוט. דער קאפ האט איהם שרעקליך וועה געטון. דאך האט איהם פעראינטערעסירט:

— ווער האט בעדארפט האבען זיין צימער? — און ער האט אנגעהויבען אויסצופרעגען דעם דינער.

— איהר האט נישט בעמערקט, ווי אזוי זעהט אויס דער הער, וועלכער האט פערנומען מיין צימער?

— דער הער זעהט נישט אויס ווי קיין איינראפעער — האט געענטפערט דער דינער — ער זעהט אויס, ווי א יאפאנער.

ד"ר לעווי האט באלד פערשטאנען, אז ער איז ווייטער אונטער דער השגחה פון יאפאנען און דאס בעסטע וואלט געווען, ווען ער טראגט זיך באלד אפ פון דאנען. ער איז אבער געווען אזוי מיד, קראנק און צובראכען, אז ער האט בעשלאסען זיך אפצורוהען און אדורכצושלאפען. ער האט אבער פאראויס אנגעשריבען און אפגעשיקט קאנעצקין א בריף און דערצעהלט די גאנצע מעשה וועגען אנפאל און וועגען זיין איצטיגע לאגע.

ס'איז שוין געווען גוט פינסטער ווען עס האט דעם דאקטאר לעווי אויפגעוועקט א העפטיג קלאפען אין דער טיר.

— אריין.

עס איז אריין א שליח און געבראכט א בריף.

איין בליק אויפ'ן בריף איז געווען גענוג און לעווי האט דערקענט כריזאנטא'ס כתב.

— א בריף פון מיין ליכטיגער, פון מיין איינציגער — האט נישט געקענט בעהערשען זיין פרייד דער דאקטאר.

ער האט אויסגעשיט דעם שליח דאס גאנצע געלד, וואס ער האט געהאט אין טאש, און ווען יענער איז אוועק, האט ער מיט ציטערדיגע הענט געעפענט דעם בריף.

„מיין איינציגער, מיין טייערער!

אונז האט געטראפען א גרויס אומגליק. איך בין אין די הענד פון דעם געזאנדטען און מען האלט מיך ווי אין תפיסה. איך בין אונטער דער אויפזיכט פון א גאנצען שטאב אגענטען. מיין יעדער בעוועגונג ווערט קאנטראלירט אזוי, אז איך קען מיך נישט ריהרען אהן דער ערלויבניש פון דעם געזאנדטען. דעם בריף האט מיר דער געזאנדטער ערלויבט צו שרייבען. ער איז אזוי גוט און ער ערלויבט אונז א זעהונג. מיך לאזט מען אבער פון דאנען נישט ארויס, אויב דו ווילסט מיך זעהן. קום אהער. קום, שנעלער, איידער מען האט מיך ארויסגעשיקט קיין יאפאן.

איך ליב דיך און קוש דיך טויזענד מאל.

דיינע, וועלכע שמייכעלט צווישען טרערען און פערצווייפלונג, און וועלכע וויל דיך זעהן. דיינע אויף אייביג, כריזאנטא".

דער בריף איז ארויסגעפאלען פון ד"ר לעוויס הענט. דער קאפ האט זיך איהם פערדרעהט און ער האט זיך געמוזט אנכאפען פאר'ן הענטעל פון שטוהל, כדי נישט אומצופאלען.

— גאט מיין איינציגער! וואס פאר א קוואל דאס איז!

ד"ר לעווי האט זיך גענומען געהן איבער'ן צימער אהין און צוריק.

— וואס טוט מען, וואס פאר אנ'עצה גיט מען זיך?! — האט ער פון צייט צו צייט אויסגעשריגען.

פונקט אז איז אריינגעקומען קאנעצקי.

— קאנעצקי, פריינד, גאט אליין האט דיך צו מיר איצט ארויפגעשיקט! — און לעווי האט איהם געוויזען כריזאנטאס בריף.

קאנעצקי האט איבערגעלייענט דעם בריף און איז געווארען אויסער זיך.

— אזא נידערטרעכטיגקייט! — האט ער אויסגעשריגען — זיי ווילען דיך אריינגנארען צו זיך, אויפ'ן באדען פון דער געזאנדשאפט, וועלכע בענוצט זיך מיט'ן רעכט פון עקסטעריטאריאליטעט, וועלען זיי קענען טון מיט דיר, וואס זיי וועלען נאר וועלען!

— וואס-זשע זאל איך טון? זאל איך נישט געהן? קען איך דען נישט געהן, ווען איך ווייס, אז זי מיין איינציגע, מיין טייערע שמאכט דארט אין געפענגניש?

— געהן דארף מען, נאר נעהם מיך מיט — האט פארגעלעגט קאנעצקי — מיר וועלען זיך בעוואפענען, ווי די אינדיאנער פון קאפ ביז פיס אבער... מען קען אונז פון אונטער א פארהאנג אויך אונטערשיסען, ווי די קעטשקעס...

— וואס זשע טוט מען? יעדענפאלס וועלען מיר צווארטען אויפ'ן שעף פון דער געהיים פאליציי, ער דארף אהער באלד קומען.

— נו, ווייסטו, פריינד מייגער, אויף דער געהיים-פאליציי דארפסטו זיך אויך נישט שטארק פערלאזען, איך אויף דיין ארט וואלט מיך גיכער געווענדעט נאך הילף צו דער פרעסע. עס איז גענוג אז „פיגארא" אדער „פטי זשורנאל" זאל מאכען א טומעל אנפאלען אויפ'ן פרעפעקט אדער אויפ'ן אינערן-מיניסטער און מען וועט די יאפאנישע רויבער באלד געפונען.

— דו ביזט טאקע גערעכט — האט צוגעשטימט דר. לעווי

— אלזא, געהען מיר!

— יא, מיר וועלען אבער קויפען א פאר בראונינגס און מעסערס, אויפ'ן וועג וועלען מיר אריינגעהן אין זשורנאליסטען-קלוב און מיר וועלען זיי אלץ דערצעהלען...

— אבער עס איז דאך אונמעגליך, כריזאנטאס נאמען וועט זיין אין אלעמענס מיילער.

— נאר איינער, דיין ראמאן מיט כריזאנטא'ן געהט נישט אראפ פון די צייטונגס-שפאלטען שוין דעם צווייטען טאג. מען איז שוין געקומען צו מיר נאך דיין פארטרעט און מען האט מיך געפרעגט ווי אזוי מען קען בעקומען דער פרינצעסינס פאטאגראפיע.

אזא טרויריגע בערימטקייט! אבער פערפאלען... אלזא!

— אלזא, איך געה אוועק איינקויפען די אלע זאכען כ'וועל אריינגעהן צו די רעפארטערען און אין א שעה ארום בין איך צוריק דא! אויף ווידערזעהן!

(פארזעצונג קומט)

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטש-נאָם 20.

פרײַטאָג, דעם 11. מערץ, האַלב 9 אין אָוונט־

א פאַרלעזונג פון ד"ר א. גליקסמאַן

א.ד.ט.: „די מאַכט פון דער ליבע"

לויט דער בערנס. פסיכאָ-אַנאַליטישער טעאָריע פון פּראָפ. זיגמונט פרויד.

טעזעס: 1) דער עראָטישער ערב-פריהלינג אין דער קינדישער נשמה און זיין אײַנפלוס אויפ'ן גאַנצן לעבן; 2) דער פּרינציפּ, לויט וועלכן דער מענש זוכט און געפינט זיין ערשטע ליבע; 3) אונגאַרמאַלע ליבע, סעקסועלע ליבע צו קרובים, פּערמאַסקירטע תאוה און זייער בעדייטונג פאַר'ן גייסטיגן גורל פון מענש; 4) דער חלום אַלס שליסעל צו די פאַרבאָרגנסטע סודות פון ליבע און פאַרברעכן; 5) די פאַרהוילענע פּעדים צווישן חלום, ליבע, טויט און יענע וועלט; 6) פּלאַטאָנס, קראָס, קאַנסט, דיכטונג און גלויבן אַלס אויסדריקן פאַר פאַרלייבטע נשמות; 7) אַנ-סקי'ס ווערק „טאָג און נאַכט" און דער סוד פון'ם „דיבוק" אין ליכט פון פּראָפ. פרויד'ס טעאָריע; 8) די קבלה וועגן דער תאוה; 9) די פּסיכאָ-אַנאַליזע אַלס קריטעריום ביים אָפּשאַצן קונסט-ווערק; 10) היילונג פון נערוועזישע קראַנקהייטן דורכ'ן פּסיכאָ-אַנאַליז. בילעטן צום פּרייז ביז 1.50 זל צו בעקומען ביי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע יעדן טאָג פון 10½—1½ מיטאָג און 3½—6½ אָוו.

זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשא 20.

שבת, דעם 12. מערץ 11 אַ זייגער אָוונט קומט פאָר דער

גראַנדיעזער פורים-מאַסקען-באַל

א. נ. „אין האַרעם פון מלך אחשורוש".

אין פּראָגראַם: 1) „דאָס ליד פון ושתי המלכה" ווערטער פון משה בראַדערזאָן, מוזיק פון הענעך קאָהן (ספּעציעל אָנגעשריבען צום דאָזיגן באַל; 2) ושתי המלכה-טאַנץ בלעק-באַטאַם מיט די עשרת בני המן; 3) ראַדיאָ-בעריכטען פון הודו ביז כוש און צוריק; 4) אַ קאַרוזעל, וואָס וועט אַלעמען פאַרדרעהען דעם קאָפּ; 5) אַ שים-בודע מיט ווערטפולע פּרעמיעס; 6) רעפלעקטאָרען-טאַנץ; 7) פורים-נסים מיט שלח-מנות און פאַרשידענע אַנדערע אַטראַקציעס. טענץ ביז'ן ווייסן טאָג. בופעט / דעקאָראַציעס. בילעטן צום פּרייז פון 4 זל. צו בעקומען ביי נאַטליב און מאַקרסקי (פּעטריקאָווער 43).

OGŁOSZENIE.

Na podstawie art. 618 i 619 Kodeksu Handlowego zarządzam wybory na sędziów Sądu Handlowego m. Łodzi. Wybory odbędą się w dniu 16 marca 1927 roku o godzinie 18-ej w sali Rady Miejskiej (ul. Pomorska No. 16, I piętro).

Lista wyborców, zatwierdzona przez Pana Ministra Spraw Wewnętrznych, jest do przejrzenia w Magistracie m. Łodzi (Plac Wolności No 14, parter) i w następujących instytucjach:

Związku Wykończalń i Farbiarń Okręgu Łódzkiego, ul. Piotrk. 84,
Polskim Związku Przemysłowców Metalowych, ul. Piotrkowska 113,
Urzędzie Starszych Zgromadzenia Kupców m Łodzi, ul. Piotrk. 96,
Związku Przemysłu Włókien. w Państwie Polskiem, ul. Piotrk. 96,
Krajowym Związku Przemysłu Włókienniczego, ul. Moniuszki 5,
Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcian w Łodzi, ul. Piotrkowska 113,
Centralnem Stowarzyszeniu Kupców i Przemysłowców Województwa Łódzkiego w Łodzi, ul. Piotrkowska 10.

Łódź, dnia 8 marca 1927 roku.

1269 Prezydent m. Łodzi ( ) M. Cynarski.

וואַרנט העבט אײַער געזונד!

די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" (מיט דער מאַרקע „Kogut") זענען ענטשפּרעכענד ביי מאַגען-קראַנקהייטן קישקעס, אַבסטרוקציעס און גאַל-שטיינער.

„Szwajcarskie Gorzkie Zioła"

זענען אַ מילד און נאַטורעל דורכרייניגונגס-מיטעל, וואָס פאַרלייכטערט די פונקציעס פון די פאַרדייאונגס-אָרגאַנען און ווירקן געגען דיקקייט. די „שווייצאַרישע ביטערע קרייטער" פּרוּווט און אָן'אַפּעטיט.

צו פאַרקויפן די אַפּטייקען און סקלאַד אַפּטעטשנעס אַ שאַכטעל צו 1.50 זל. הויפּט-סקלאַד איז די אַפּטייק פון

A.Gąsecki Warszawa, ul. Leszno 41

מיר שיקן אַרויס אַמוועניגסטען 2 שאַכטלען נאָכ'ן ערהאַלטען פון 4,30 זל. (מיט איבערשיקן). 1462

גענעראַל-פאָרטרעטער פאַר לאָדז: 1272
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

בעפאַר איהר געהט קויפען,

איבערצייגט אייך, אַז גאָר ביי אונז קענט איהר בעקומען צו די ביליגסטע קאָנקורענץ-פּרייזען!

אַ בעט מיט װענטלעך. וויס אָדער ברוין געמאָהלט 15 זל. אַ פעלד-בעט—14 זל. ספּאָרט-וואַגען—58 זל., ווי אויך די איבעראַל-בעוואוסטע פּאַטענטירטע

פעלד-בעטען „Palma-Patent".

פאַרוועלבע מיר גאַראַנטירען

אויף לאַגער געפינט זיך שטענדיג אַ גרויסער אויסוואַהל ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-װעגעלעך שאַטקאָווע און געבעטע מאַטראַצען. ביליגסטע פּרייזען! רעיעלע בעהאַנדלונג

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעל. 31-85

זעמטליכע רעפּאַראַטורען ווערען אָנגענומען.

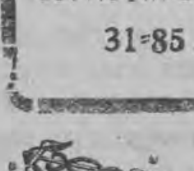

R. GRABOWIECKI, ŁÓDŹ

Piotrkowska 59, tel. 44-83 -- Egz. od 1895 r,

פאַבריק פון רייזע-קופערס

קאָלעקציאָן-קופערס און פאַרשידענע לעדער-גאַלאַנטעריע ווי טעקעס און דאַמען-טאַשען. עס ווערען אויך אָנגענומען פאַרשידענע בעשטעלונגען אויף מוסטער-קאָלעקציאָנען און ווערען אויסגעפערטיגט אין פאַרלויף פון 6 שעה גרעסערע בעשטעלונגען אין משך פון אַ טאָג.

רעיעל! צוגענגליכע פּרייזען! ביליג!

אויפפאָדערונג!

דערמיט פאָדער איך אויף דעם גביר ר' וועלוועל לוי פוזאַטי, גדאַנסקאַ 18

אַז ער זאָל אין משך פון 2 טעג צוריקגעבען די 1600 זל. וואָס זענען געוואָרן צו איהם איינגעלעגט אַלס דריטער פּערזאָן. און וואָס ער לייקענט אָפּ. צום מורה-הוראה ר' לייביש ראָזענבערג, פּאָמאָרסקאַ 4 אָדער צו אַן אַנדערער פּערזאָן, וועלכע איך וועל בעשטימען. אין געגענפאַל וועל איך נישט פּראַנטוואָרטליך זיין פאַר די ווייטערדיגע פאָלגען. איך שטעל פאָלגענדע עדות: ר' ניסן דוד באָרנשטיין, מלכה בזשיצקאַ און אַנד., וועלכע ווייסען, אַז ער האָט דאָס געלד גענומען. אויב ער וועט נישט אויספיהרען די אויפפאָדערונג וועט ער אַליין זיך שולדיג זיין אין זיין שאָדען. ש. ושולטאַך.

Dr. med.
W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זיך איבערגעצויגען אויף זגערזשער 11 טעל. 34-72. נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294, פון 12—2 מיטאָג און דער היים פון 6-8 אָוו.

Dr. med.
Braun

פּאָלודניאָוואַ 23 טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגעריש קראַנקהײַטען און מענער - שוואַכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל) נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוועבד.

Dr. med.
L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרץ - קראַנקהייטען

Nawrot 8,
telefon 19-90.

טעמפּאַנירט פון 4—7 אָוו. 541

Dr. med. Ludwik
Rapeport

Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרץ - קראַנקהייטען. נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוועגד.

Dr. Z.
Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהײַטען. קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81. שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med.
STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגעריש קראַנקהײַטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע. נעמט אָן פון 6—9 אין אָוועגד, פריען—12 ביז 3 נאָכמ. 873

אַ בעסערער שוסטער-געזעלן

ווערט געברויכט אין דער ווערקשטאַט

זאַכאָדניאַ 14, ביי קאַזשעדלאָ. 1276

— ד"ר —
י. הערשפינקעל

Zawadzka 15,
telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פאַר — — קינדער - קראַנקהייטען. נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „סאַמאַך".

Dr. ADAM
GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78

הויט און וועגעריש קראַנקה. רענטגען און ליכט-הייל אינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוועגד.

Dr. med.
H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9. רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66

צאָהן - כירורג

ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דושאָנסלעס, צאָהן - פיסטעלעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דײַנע איצטיגע און פאַר-מלחמה'דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאָגזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט און פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָקאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער און קאָמיסאַריאַט-רושאַנדג, ביטעס וועגען דירה און אויסאַנד ראַזיעטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ, פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעיעל און ביליג!

האַנד-זאַקען-מאַשינען

בעקומט מען ביי מיר גרייט, ווי אויך ווערען אָנגענומען פאַרשידענע רעפּאַראַטורען אין אַפּאַראַטען. 273

ב. פּוקס, זאַכאָדניאַ 26, וו. 14

יוד. י. אינפעלד

וואוינט איצט אויף

42 וואַכאַדניאַ 42

פּראַנט, 2. שטאָק. שפּרעכשטונדען פון 5-8 טעגליך.

צאָהן-אַרצט — LEKRZ-DENTYSTA
M. KARABANOW

וואַכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09

היילט, פּלאָמבירט ציהט ציינער גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע צייהן אָהנע גומענס און רעפּעראַטורען ווערען שנעל און ביליג אויסגעפערטיגט. נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוועגד. 1195 לעטשניצע פּרייזען. בעראַטונג אומזאָנסט.

מאַסאַזש- און הייל-גימנאַסטיק-שולע און קאַבינעט

פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

ריקענביינער-פאַרקרימונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, פעטזוכט, אַרטעריטיס, שטוהל-פאַרשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, בעהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען אַ צייגניש. עמפּפאַנג פון 3 ביז 5.

דאַנטיסט און צאַהנטעכניק י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוועגד. פּרייזען ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט.

אַבאָנאַמענט-פּרייז:

אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פאַראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בײַטאָג און בײַנאַכט.

אַנאָנסען - פּרייז:

פאַרן טעקסט 16 גראָשען, פרײַטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., טרויער 60 גראָשען, הינטער טעקסט 10 גראָשען, פרײַטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.

פאַר אַ מילימעטער - שפּאַלט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.